បូជាកថា

ប្រែនិងរៀបរៀងដោយ

ឆុប-ឆុំ មហាឧត្តមវិជ្ជា

គ្រូបង្រៀន នាបច្ចុប្បន្ន

ព្រះតេជគុណ **គង់-ឌីត**

ព្រះសមុហ៍ អនុគណ ជាចៅអធិការ

វត្តវិហារត្រាញ់ សង្កាត់ព្រែកស្លែង

លេខ១៣៦អ៊ី០ ទីជីខេមរភូមិន្ទ រាជធានីភ្នំពេញ

ព.ស **២៥១១** គ.ស ១៩៦៧

ផ្សាយចេញពី

www.haotrai.com

ចែកជាធម្មទានដោយ

MEKONGNET
CONNECTING YOU ALL

ANANA
Computer
Trusted Service & Quality

ម្ជាកថា

ប្រែនិងរៀបរៀងដោយ

គុប - គុំ មហាឧត្តមវិជ្ជា

គ្រូបង្រៀន នាបច្ចុប្បន្ន

ព្រះតេជព្រះគុណ **គង់ - ធីត**

ព្រះសមុហ៍ អនុគណ ជាចៅអធិការ

វត្តវិហារគ្រាញ់ សង្កាត់ព្រែកស្ដេង

បានជួយពិនិត្យ

បោះពុម្ពលើកទី ១

ចំនួន ១០០០ ក្បាល

ព. ស. ២៥១១

គ. ស. ១៩៦៧

ឧបត្ថម្ភការបោះពុម្ព ដោយក្រុមសិស្សានុសិស្ស

រក្សា សិទ្ធិ

ឧទ្ទិសកថា

ដោយសារគុណសម្បត្តិដ៏ប្រពៃឥតគូរប្រៀបរបស់ព្រះតេជព្រះគុណ យ៉ាំងនេះហើយ បានជាសំណាដៃរបស់ព្រះតេជព្រះគុណជាច្រើនឋិតនៅពាសពេញទីកាពម ជាជំណាន់រូបកាយរបស់ព្រះគុណដែលនិមន្តទៅកាន់បរលោក ។ ឯយើងខ្ញុំជាសិស្សានុសិស្សទាំងអស់គ្នាក៏បានធ្វើបុណ្យទក្ខិណានុប្បទាន ប្រគេនព្រះតេជព្រះគុណជាច្រើនលើករួចមកហើយដែរ, រហូតមកដល់ពេលធ្វើពិធីបូជារំលាយព្រះសពរបស់ព្រះគុណនេះ យើងខ្ញុំជាសិស្សានុសិស្សទាំងឡាយ ក៏បានរួបរួមគ្នាបំណាយធនធានច្រើនខ្លះតិចខ្លះតាមកម្លាំងសទ្ធាបោះពុម្ពសៀវភៅធម៌ ឬជាគាថានេះឡើង ដើម្បីជាបណ្ណាការឧទ្ទិសកុសលប្រគេនវិញ្ញាណក្ខន្ធព្រះតេជព្រះគុណទៀត ។

ដូច្នេះ យើងខ្ញុំជាសិស្សានុសិស្សគ្រប់រូប សូមលើកយកកុសលទាំងពីរផ្នែកនេះ ពិតទូលលើសិរសាគ្រប់ៗគ្នា ឧទ្ទិសប្រគេនដល់ដួងវិញ្ញាណក្ខន្ធរបស់ព្រះសព បើទុកជាព្រះសព

និមន្តទៅកាន់ទីឋានណាៗក្តី សូមឲ្យកុសលទាំងអស់នេះទៅជួយថែរក្សាឃុំគ្រងព្រះសពឲ្យបានសុខចំរើនគ្រប់វេលា កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

ម្យ៉ាងទៀត សូមឲ្យព្រះសពបានសំរេចនូវសម្បត្តិទាំង ៣ ប្រការគឺ: សម្បត្តិមនុស្ស ១, សម្បត្តិទេព្តា១ និងសម្បត្តិព្រះនិព្វានជាទីបំផុតកុំបីអាក់ខានឡើយ ។

ក្រុមសិស្សានុសិស្ស

ក្រោមការចាត់ចែងរបស់ ភិក្ខុ ជៅ ឆ ឆ្ន

ឧទ្ទិសកុសល

ព្រះខ្ញុំករុណាទាំងឡាយ ជាសិស្សានុសិស្ស ទាំងបព្វជិតនិងគ្រហស្ថ សូមប្រសិទ្ធនូវកុសលបុញ្ញរាសី ដែលកើតអំពីធម្មទាននេះ ឧទ្ទិសបូជាដោយគោរព ចំពោះព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធនៃព្រះសពព្រះនាម គឹម វ៉ែន (សុវណ្ណកេសរ) ជាអតីតចៅអធិការវត្តអង្គតាម៉ុញ សង្កាត់ចោមចៅ ស្រុកដង្កោ ខេត្តកណ្ដាល ដែលបានទទួលអនិច្ចធម្មទៅកាន់បរលោកនាយ កាលពីថ្ងៃចន្ទ ២ កើត ខែពិសាខ ឆ្នាំមមែនព្វស័ក ព.ស. ២៥១១ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ១០ ខែមេសា គ.ស. ១៩៦៧ វេលាម៉ោង ៤ នឹង ៣០ នាទីជិតភ្លឺដោយផាសុកភាព ។

សូមព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធនៃព្រះសព និមន្តទទួលយកនូវកុសលបុញ្ញរាសីនេះ ដោយព្រះហឫទ័យសោមនស្ស ហើយសូមព្រះសពប្រកបដោយសេចក្ដីសុខចំរើនអស់កាលជាអង្វែងតទៅ ។

ក្រុមសិស្សានុសិស្ស

អារម្ភកថា

សៀវភៅ «បូជាកថា» នេះ ដើមឡើយ ខ្ញុំបានរៀបរៀងបោះពុម្ពបែកជាធម្មទានក្នុងឱកាសធ្វើបុណ្យរំលាយសពព្រះតេជព្រះគុណ ឈាង ជង ជាចៅអធិការវត្តវិហារបេងមាស សង្កាត់ព្រែកស្ដង ស្រុកកណ្ដាលស្ទឹង ខេត្តកណ្ដាល ដែលជាគ្រូឧបជ្ឈាយាចារ្យរបស់ខ្ញុំ ឯណោះទេ, តែដោយព្រះតេជព្រះគុណ ចៅ ឆង់ កាចារ្យបង្រៀនធម៌វិន័យ វត្តអង្គតាមិញ សង្កាត់ចោមចៅ ស្រុកដង្កោ ខេត្តកណ្ដាល ជាកល្យាណមិត្តរបស់ខ្ញុំបង់បានសៀវភៅ "បូជាកថា" នេះ យកទៅបោះពុម្ពបែកជាធម្មទាន ក្នុងឱកាសធ្វើបុណ្យរំលាយសព ព្រះតេជព្រះគុណព្រះនាម ទ្រឹម ម៉ែង អតីតចៅអធិការវត្តអង្គតាមិញ សង្កាត់ចោមចៅ ស្រុកដង្កោ ខេត្តកណ្ដាល ជាធម្មាចារ្យរបស់លោកឯណោះដែរ ខ្ញុំក៏មានចិត្តជ្រះថ្លាយ៉ាងក្រៃលែង ចំពោះធម្មទាននេះ ហើយបានប្រគេនសៀវភៅ "បូជាកថា" នេះ

ឲ្យយកទៅតាក់តែងព្រះពុម្ពចែកជាធម្មទាន ផ្សាយក្នុងឱកាសធ្វើ
បុណ្យប្រជាសពព្រះតេជព្រះគុណព្រះនាម គឹម ង៉ែង តាម
សេចក្តីត្រូវការបុះ ។ ព្រះតេជព្រះគុណ ជៅ ឈង់ ក៏បានយក
ទៅតាក់តែងព្រះពុម្ពផ្សាយបានកើតជារូបរាងសៀវភៅ «ទូជា
កាថា» នេះឡើង ។

ទីបំផុតនេះ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមឧទ្ទិសបូជានូវកុសល
ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាមរៀបរៀងសៀវភៅនេះ ចំពោះព្រះ
វិញ្ញាណក្ខន្ធនៃព្រះសពព្រះនាម គឹម ង៉ែង សូមព្រះសពនិមន្ត
ទទួលយកដោយព្រះហឫទ័យសោមនស្ស ។

ភុយ កុំ មហាឧត្តមវិជ្ជា

បច្ចុប្បន្នគ្រូបង្រៀន

ព្រះតេជព្រះគុណ ចៅ ឆន ជាចៅអធិការស្តីទី វត្តអង្គ
តាមិញ សង្កាត់ចោមចៅ ស្រុកដង្កោ ខេត្តកណ្តាល ។

ព្រះឆាយាលក្ខណ៍នៃព្រះតេជព្រះគុណ គឹម ប៉ែន (សុវណ្ណត្ថេរ) ជាអតីតចៅអធិការវត្តអង្គតាម៉ុញ សង្កាត់ចោម-ចៅ ស្រុកដង្កោ ខេត្តកណ្ដាល ។

ជីវប្រវត្តិសង្ខេប

នៃព្រះតេជព្រះគុណ សុវណ្ណត្ថេរ «គឹម វ៉ែន»

ជាអធិការ វត្តវង្គតាមុញ សង្កាត់ចោមចៅ

ស្រុកដង្កោ ខេត្តកណ្ដាល

ព្រះតេជព្រះគុណ សុវណ្ណត្ថេរ គឹម វ៉ែន ជាមហាថេរ មួយរូប ប្រកបដោយបារមីយ៉ាងសម្បត្តិ និងគុណសម្បត្តិថ្លៃថ្នូរ ឥតខ្ចោះ ព្រោះតាំងពីគ្រប់ពេញចូលក្រណៃយកិច្ចប៉ុណ្ណោះ សិក្សា ពេះបព្វជិតក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា និងក្លាយជាគ្រូហស្ត ក្លាយ ទីសក្ការៈបូជា គោរពរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនិក និងសិស្សគ្រ- គុសិស្សទូទៅ ដែលធ្លាប់បានឃើញ ខ្ញុំជាសិស្សគុណសិស្សគាំទ្ររស់ រីករាយមិនភ្លេច និងរកទាំងសរសេររៀបរាប់ពីជីវប្រវត្តិ របស់ព្រះមហាថេរអង្គនេះពុំបានឡើយ ។

ដូច្នេះ យើងខ្ញុំសូមសរសេររៀបរាប់ពីជីវប្រវត្តិខាងនោះ

ដូចតទៅនេះ ៖

១- ឧប្បត្តិបរិច្ឆេទ= ព្រះតេជព្រះគុណ ភឹម ង៉ែន ជាបុត្ររបស់លោកតា ភឹម និងលោកយាយ អ៊ុក ប្រសូតនៅថ្ងៃអាទិត្យ ១៥ កើតខែពិសាខ ឆ្នាំជូត នៅក្នុងភូមិចោមចៅ សង្កាត់ចោមចៅ ស្រុកដង្កោ «កណ្ដាល» ។

២- បព្វជ្ជា និង ឧបសម្បទាបរិច្ឆេទ= ព្រះមហាថេរគ្គនេះ កាលពីកុមារ បានចូលទៅសិក្សាអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ នៅវត្តគោកបញ្ចាន់ សង្កាត់ចោមចៅ ស្រុកដង្កោ ខេត្តកណ្ដាល ក្នុងសំណាក់ព្រះគ្រូក្រសរព្រះនាម ស៊ី ។ នៅពេលនោះ ដោយសារបរិយាសម្បត្តិថ្ងៃថ្នូរ និងការខំប្រឹងប្រែងរបស់សមត្ថភាព ក្នុងកិច្ចការបំរើគ្រូបាធ្យាយ និងព្យាយាមក្នុងការសិក្សាឥតធ្វេសប្រហែស កុមារ ភឹម ង៉ែន ក៏បានក្លាយខ្លួនទៅជាកុមារមួយរូប ចេះចាំស្ទាត់ជំនាញខាងអក្សរសាស្ត្រតាមសម័យ ដូចជា ចេះសរសេរ, ចេះអាន, ចេះលេខនព្វន្តគុណចារ

យ៉ាងអន់ភាព មិនតែប៉ុណ្ណោះ ថែមទាំងបេះប្រៅប្រេះខាងផ្លូវព្រះ ពុទ្ធសាសនាផង ។

ហេតុមកដល់អាយុបាន ១៨ ឆ្នាំ ដោយសារគុណសម្បត្តិ ល្អប្រពៃយ៉ាងនេះហើយ បានជាធ្វើឲ្យព្រះគ្រូក្រសរ ស៊ី សព្វ ព្រះទ័យជាទីបំផុត ក៏បានបើកឲ្យទៅកាន់កុមារ គីម ថ៉ែង ឲ្យទៅលាមាតាបិតាកូលកាន់បព្វជ្ជាភេទ ។ ដោយត្រូវតាម គោលបំណងរបស់ខ្លួន ដែលតែងតែមានចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះការបួស យ៉ាងនេះហើយ កុមារ គីម ថ៉ែង ក៏មានចិត្តរេតគបមា ប្រញាប់ប្រញាល់ទៅលាមាតា បិតាឥតបង្អង់ ។ ឯមាតាបិតា ក៏បានអនុញ្ញាតដល់បុត្រឥតប្រកែកឡើយ ។ ហេតុនេះហើយ កុមារ គីម ថ៉ែង ក៏បានចូលបព្វជ្ជាជាសាមណេរក្នុងសំណាក់ ព្រះគ្រូក្រសរ ស៊ី ក្នុងពេលនោះទៅ ។

ចាប់តាំងពីបួសជាសាមណេរពេលនោះមក សាមណេរ គីម ថ៉ែង ក៏បានខំយកចិត្តទុកដាក់ទៅរៀនធម៌វិន័យការបើរ

គ្រូបាធ្យាយ ខិតខំសិក្សាវិជ្ជា ផ្សេងៗខាងផ្នែកពុទ្ធសាសនា ទាល់តែចេះចាំស្ទាត់ជំនាញ ដូចជាធម៌ វិន័យ, ពុទ្ធវចនៈ និងវិជ្ជាបំពេញកិច្ចវត្តគ្រប់យ៉ាង មានឧបជ្ឈាយវត្តជាដើម រហូតដល់ព្រះគ្រូក្រៃសរសើរ សព្វព្រះទ័យជាទីបំផុត ។

លុះដល់អាយុបាន ១៨ ឆ្នាំ ដោយសារមាតាបិតាកាន់តែចូលកាន់វ័យចាស់ជរា មានកម្លាំងថមថយ ព្រមទាំងបិតាមានរោគាពាធបៀតបៀនខ្លាំងផង សាមណេរ គឹម រ៉េង ក៏ដាច់ចិត្តសុំលាលោកគ្រូបាកសិក្ខាបទតាមទម្លាប់មកបំរើមាតាបិតាគ្រប់ករណីយកិច្ចទាំងអស់ ក្នុងឋានៈជាបុត្រកតញ្ញូមួយរូប ចំពោះមាតាបិតា ដែលកម្រនឹងមានណាស់ ។

គួរឲ្យអាសូរដល់បណ្ឌិត គឹម រ៉េង ណាស់ បើទុកជាខំប្រឹងបំរើបីកស់យ៉ាងណា ក៏មិនអាចនឹងធន់ទ្រាំទ្រទ្រង់ បិតាបានដែរ ហេតុតែជីវិតសត្វលោកមិនទៀងទាត់ បិតារបស់បណ្ឌិត គឹម រ៉េង ក៏បានលាចាកឋានមនុស្សលោកទៅកើតភពថ្មីទៀត

នៅចំពោះមុខបុត្រនិងភរិយាដោយគ្មានស្តាយស្រណោះឡើយ ។

តាំងពីបិតាបានមរណៈទៅ បណ្ឌិត គឹម យ៉ែន ក៏កើតមានគំនិតថ្មីទៀត គឺគិតចូលខ្លួនបំរើសាសនាព្រះជិនស្រីតទៅទៀត ។ មិនយូរប៉ុន្មានគំនិតដ៏ប្រសើរនេះ ក៏បានសម្រេចដូចបំណងរបស់បណ្ឌិតមែន ។ នៅពេលនោះបណ្ឌិត គឹម យ៉ែន ក៏ជាប់កាល័យភេទគ្រហស្ថ ចូលទៅសុំឧបសម្បទាជាភិក្ខុភាពក្នុងពទ្ធសីមាវត្តព្រះពុទ្ធមានបុណ្យ សង្កាត់លេខ ៣ ក្រុងភ្នំពេញ ដែលមានព្រះសិរីសម្មតិវង្ស ម៉ែន យ៉ា ជាព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ក្នុងព្រះជន្មាយុ ៦២ ឆ្នាំ ។

ក្នុងភេទជាភិក្ខុនេះ ភិក្ខុ គឹម យ៉ែន រឹតតែមានព្រះទ័យជាប់ជំពាក់នឹងព្រះពុទ្ធសាសនាលើសដើម ដោយខំយកចិត្តទុកដាក់ធ្វើវត្តប្រតិបត្តិតាមផ្លូវពុទ្ធសាសនា យ៉ាងទៀងទាត់ ឥតធ្វេសប្រហែសឡើយ រហូតដល់បានសិក្សាខាងវិបស្សនាធុរៈរបស់ចាំស្ទាត់ជំនាញផង ។

លុះចូលដល់គន់ឆ្នាំខាលទោស័ក ពុទ្ធសករាជ ២៤៩២ គ.ស. ១៩៤៩ តាយកតាយិកាចំណុះជើងវត្តអង្គតាមុំញ ស្នាក់នៅមានៅ ស្រុកដង្កោ ខេត្តកណ្ដាល ក៏បានមូលមតិគ្នាទៅនិមន្តព្រះតេជព្រះគុណ ភាំម ម៉ែន មកគង់ចាំវស្សានៅក្នុងវត្តនេះ និងលើកដំកើងឋានៈព្រះអង្គជាចៅអធិការថែរក្សាទីវត្ត និងរក្សាពុទ្ធសាសនាឲ្យបានគង់វង្សតទៅ, ឯព្រះអង្គក៏សព្វព្រះទ័យដូចបំណងរបស់តាយកតាយិកាទាំងនោះដែរ ។

៣ ចរិយាបរិច្ឆេទ: តាំងពីនិមន្តមកគង់នៅវត្តអង្គតាមុំញពេលណា ព្រះតេជព្រះគុណ ភាំម ម៉ែន ព្រះអង្គមានចរិយាស្រគត់ស្រគំណាស់ គឺព្រះអង្គមិនដែលប្រមាថមើលងាយដល់អ្នកណាមួយឡើយ; ព្រះអង្គខំនិយាយណែនាំប្រៀនប្រដៅប្រជាពុទ្ធបរិស័ទទាំងអស់ឲ្យស្គាល់ជម្រៅព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យចេះរួបរួមសាមគ្គីគ្នា, ចេះស្រឡាញ់រាប់រកគ្នាមិនរើសវណ្ណៈ ព្រះអង្គជាមហាថេរមានវាចាសុភាពទន់ភ្លន់ គួរជាទីស្រឡាញ់

នៃប្រជាជនទូទៅ ជីវិតលោកជាជីវិតប្រសើរ មានការចេះដឹងធម៌វិន័យមុតមាំ មានការប្រតិបត្តិសីលវិន័យ ព្រមប្រគល់កាយថ្វាយជីវិតចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនាមួយជីវិត, ក្នុងមួយជីវិតនេះលោកជួយព្រះពុទ្ធសាសនាពិតប្រាកដមែន ។

ហេតុដូច្នេះហើយ ទើបជាព្រះអង្គខំបំពេញសកម្មភាពយ៉ាងអស់សមត្ថភាពការស្ថាបនាវត្តអារាម ដើម្បីជាទីពាក់ចិត្តពុទ្ធបរិស័ទឲ្យជ្រះថ្លា ឥតខ្លាចនឿយហត់ឡើយ ដូចជា៖

– ឆ្នាំដំបូង គឺក្នុងឆ្នាំខាលទោស័ក ព.ស. ២៤៩២ គ.ស. ១៩៤៩ ព្រះអង្គបានធ្វើបរិវត្តជាបណ្ណាការសង្ខនិងជួសជុលកុដិមួយខ្នង ។

– ឆ្នាំបន្ទាប់ គឺក្នុងឆ្នាំឆ្លូវត្រីស័ក ព.ស. ២៤៩៣ គ.ស. ១៩៥០ ស្ថាបនាកុដិឈើខ្លះនិងចាក់ដីបំពេញទីវត្ត ។

– ក្រោយមកទៀត គឺឆ្នាំថោះឯកស័ក ព.ស. ២៤៩៤ គ.ស. ១៩៥១ និងឆ្នាំរោងចត្វាស័ក ព.ស. ២៤៩៥ គ.ស. ១៩៥២

ស្ថាបនាសាលារៀនមួយខ្នងមានពីរបន្ទប់ ។

— នៅក្នុងបន្ទោះកាលពីឆ្នាំមមីឆស័ក ព.ស.២៤៩៦ គ.ស. ១៩៥៣ មកទល់ឆ្នាំមមែនព្វស័ក ព.ស. ២៥១០ គ.ស. ១៩៦៧ គឺក្នុងកំឡុងកាល ១៤ ឆ្នាំ ព្រះអង្គបានស្ថាបនាដូចតទៅនេះ៖

១– ថែវវែងសម្រាប់ព្រះសង្ឃគង់មួយខ្នង ។

២. កុដិវែងមួយខ្នង ។

៣- ជីកស្រះមួយនៅមុខព្រះវិហារ ។

៤– សាងវត្ថកុដិ១ខ្នងមាន ៣ បន្ទប់ ។

៥- ចាប់ស្ថាបនាព្រះវិហារ

៦– រោងវែងទទួលភ្ញៀវពីរខ្នង

៧– ជួសជុលពង្រីកសាលាបុណ្យឲ្យធូលាយ

៨– ជាវព្រះត្រៃបិដកនិងកៅអីថ្មវែងជាច្រើន

៩ - ស្ថាបនាបណ្ណាល័យមួយខ្នង

១០– សាងចេតិយនិងកប្បិយកុដិ

១១– សាលាស៊ុំកម្មវេទន៍

១២– កុដិតូបប្បវេទន៍

១៣– កុដិបប្បវេទន៍កុដិស្ថាបនាសក្តៃ

១៤– ស្ថាបនាផ្លូវលំពីកូនគោតបប្បក់ ទៅឲ្យព្រះពោធិចិន កុដិ ។

៤ អវិសានជរាវច្ឆេទៈ– ជាអកុសលរបស់ព្រះតេជព្រះគុណ។ ព្រះអង្គកុដិកែសិតនៅក្នុងសមុភាពដ៏ប្រពៃហើយនេះ ស្រាប់តែរោគាពាធ ដែលឥតខ្ទាបជននណាម្នាក់ ក៏រោរាំតែបូល មកលុកលុយកុកពនទ ទ្រានរូបកាយរបស់ព្រះតេជព្រះគុណ ធ្វើឲ្យព្រះតេជព្រះគុណត្រាំត្រាបគ្គបម្គង១ជាលំដាប់ ៗ ប៉ុន្តែជាសិស្សានុសិស្សទាំងអស់ ក្រោមការណែនាំរបស់ព្រះតេជព្រះគុណ នៅឆ្នាំ ខំស្វះស្វែងរកថ្នាំសង្កែដ៏ពិសេសៗយ៉ាងណា មកព្យាបាល ក៏ព្រះអង្គមិនបានធូរស្បើយឡើយ ហេតុដល់យកទៅព្យាបាលក្នុងមន្ទីរពេទ្យប្រាក់ធ្លឯក្តីពេញ ក៏មិនបានស្បើយ

ឡើយ ។ ទាល់ចំណោះ សិស្សានុសិស្សទាំងអស់ ក្រោម ការណែនាំរបស់ព្រះតេជព្រះគុណ នៅ ឆ្នាំ ដដែល គឺប្រារព្ធ ធ្វើពិធីសូត្រធម៌តាមប្រពៃណីព្រះពុទ្ធសាសនាម្តងវិញ ។

តែអនិច្ចា ! បើទុកជាខំគេប្រឹងបញ្ចេញតាមផ្លូវណា ក៏គេប មិនផុតពីកណ្តាប់ដៃនៃស្តេចមច្ចុរាជឡើយ ។ គឺ គួរឲ្យអាសូរ ស្រាប់តែនៅវេលាម៉ោង ៤ និង ៣០ នាទី នាព្រឹកថ្ងៃចន្ទ ២ កើត • ខែពិសាខ ឆ្នាំមមែ ទោស័ក ព.ស. ២៥១០ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា គ.ស. ១៩៦៧ ស្រាប់តែឮសូរស័ព្ទស្គរ គងំ បន្ទឺញាប់ រន្ថើនអឺងកងពេញទីអារាម បញ្ជាក់ប្រាប់ដំណឹងសូរូបព្រះតេជព្រះ គុណ តាំម វ៉ែន ជាព្រះអង្គលាកូនទៅទាំងអស់ទៅកាន់បរលោក ក្នុងព្រះជន្មាយុ ៨០ ឆ្នាំគត់នេះហើយ ។ រីឯទាយកទាយិកា និងសិស្សានុសិស្សទាំងអស់បាននមកជួបជុំគ្នាពេញទីអារាម ម្នាក់ៗ មានទឹកមុខក្រៀមក្រំស្រពោន ទន្ទឹះខ្សឹកខ្សួលអួលទឹក ដោយ សេចក្តីស្រណោះអាឡោះអាល័យចំពោះព្រះសពគ្រប់ៗគ្នា ។

ដោយសេចក្តីស្រណោះអាឡោះអាល័យចំពោះគុណសម្បត្តិ
របស់ព្រះសពយ៉ាងនេះហើយបានជាយើងខ្ញុំជាសិស្សក្រុមសិស្សនាំ
គ្នាធ្វើបុណ្យទក្ខិណានុប្បទាន ឧទ្ទិសកុសលចំពោះព្រះសពអស់
១៥ ថ្ងៃ ១៩ យប់ ហើយជាបន្តបន្ទាប់មកទៀត ក៏បានធ្វើបុណ្យ
ឧទ្ទិសកុសលចំពោះព្រះសពជាច្រើនដងដែរ រហូតមកដល់ថ្ងៃ
ធ្វើពិធីបូជាព្រះសពនេះ ។

រៀបរៀងដោយ

ព្រះមហាគន្ធត្ថេរ ចៅ ឆន

បូជាកថា

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះភគវន្តមុនី អរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ (ព្រមទាំងព្រះធម៌និងព្រះអរិយសង្ឃ ដោយគោរព) ។

វេលានេះ សូមលើកយកពាក្យថា «បូជា» មកអធិប្បាយវែកញែក ពង្រីកសេចក្ដី ពន្យល់ជារបៀបធម៌ទេសនា ជូនជាសណ្ដាប់ដល់ពុទ្ធបរិសទ្យ សប្បុរសទាំងឡាយ ដោយសង្ខេប ដូចមានសេចក្ដីតទៅ ៖

ពាក្យថា "បូជា" នេះ ជាភាសាបាលីជានាមសព្ទ ប្រែថា: ការឲ្យ, ការជូន, ការប្រគេន, ការថ្វាយ ការប្រទាន, ការស្ដាប់ឱវាទ, ការប្រព្រឹត្តតាមឱវាទ ។ ខ្មែរយើងច្រើនប្រើជាកិរិយាសព្ទថា ឲ្យ, ជូន, ប្រគេន, ថ្វាយ, ប្រទាន, ស្ដាប់ឱវាទ, ប្រព្រឹត្តតាមឱវាទ ។ គេសម្រាប់ប្រើក្នុងការសរសេរ ឬនិយាយទៅកាន់បុគ្គលដែលមានឋានៈទាប ឋានៈកណ្ដាល ឋានៈខ្ពស់; តែទោះបីមានន័យច្រើនបែប ច្រើន

យ៉ាងដូចនេះក៏ដោយ ក៏ប្រែប្រួលក្តីពាក្យថា " បូជា " នេះ តាំងពីរស់ ហើយគេនិយមប្រើពាក្យថា " បូជា " នេះស្ទើរតែ ដូចៗគ្នាគ្រប់ជាន់របស់មនុស្សក្នុងលោកនេះទៅហើយ ។

គម្ពីរមង្គលត្ថទីបនី អដ្ឋកថា មង្គលសូត្រ ពាក្យថា " បូជា " នេះ លោកសំដៅយកបូជាពីរយ៉ាងគឺ: អាមិសបូជា ការបូជាដោយគ្រឿងអាមិស ១ បដិបត្តិបូជា ការប្រព្រឹត្តិតាមឱវាទនៃព្រះបរមគ្រូ ១ ។

តើអាមិសបូជា មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ?

អាមិសបូជា មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចតទៅនេះ ៖

១– អាមិសបូជា: ការបូជា ដោយគ្រឿងអាមិស បានដល់ការបូជា ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានភេសជ្ជ: ទឹកដំណាំកៅស៊ូ ផ្កាយ៉ាងណាក៏ ត្រីសាប់ ក្រយាស្ងោរ គ្រឿងលម្អ ផ្កាប្រើ គ្រឿងក្រអូបគ្រឿង លាប ទៀនធូបធ្វើ សំពត់ជាដើម ជាគ្រឿងសក្ការបូជា

(បុគ្គលដែលគួរគេបូជា) មានបួនពួកគឺៈ ព្រះពុទ្ធ ១ ព្រះមហាក្សត្រ ១ មាតាបិតា ១ គ្រូឧបជ្ឈាយាចារ្យ ១ ។

ព្រះពុទ្ធមានបីពួកគឺៈ ព្រះសព្វញ្ញុពុទ្ធ ១ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ១ ព្រះសាវកពុទ្ធ ឬ អនុពុទ្ធ ១ ។

ព្រះពុទ្ធទាំងបីពួកនេះ ជាបូជនីយបុគ្គល របស់បរិស័ទ្យទាំងបួនគឺៈ ភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក ឧបាសិកា ព្រោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាបរមគ្រូនៃយើងជាដើម ព្រះអង្គទ្រង់ប្រកបដោយព្រះមហាករុណាទិគុណដ៏លើសលប់ គ្របដណ្តប់មកលើបរិស័ទ្យទាំងបួនជាអតិបរមា, តាំងពីពេលដែលព្រះអង្គទ្រង់បានត្រាស់ដឹងនូវអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ លើរតនបល្ល័ង្កក្រោមដើមពោធិព្រឹក្សមក ព្រះអង្គពុំមានព្រះហឫទ័យធុញទ្រាន់នឿយណាយដល់ព្រះកាយពលព្រះអង្គឡើយ ទ្រង់ខំប្រឹងព្យា-យាមបំពេញនូវពុទ្ធកិច្ចទាំងឡាយ ៥ យ៉ាង ពុំមានពេលចន្លោះម្តងណាសោះឡើយ ។ ឯពុទ្ធកិច្ចទាំងឡាយ ៥ យ៉ាងនោះគឺៈ

១- ទុក្ខេ ញាណំ [illegible] = [illegible]
[illegible];

២- សមុទយេ ញាណំ [illegible] = [illegible]
[illegible];

៣- [illegible] = [illegible]
[illegible];

៤- [illegible] = [illegible]
[illegible];

៥- [illegible] = [illegible]
[illegible] ។

([illegible]
[illegible]
[illegible] ។ [illegible]

មើលពីកណ្តាលនៃមាត់ចក្រវាឡ រហូតដល់មកគន្ធកុដិ, ពេលល្ងាច ទ្រង់ប្រមើលមើលពីគន្ធកុដិរហូតដល់ទៅកណ្តាប់នៃមាត់ចក្រវាឡ) ។

សេចក្តីអធិប្បាយ ដែលយើងបានដកស្រង់យកមកតម្កល់នេះ ដើម្បីនឹងបញ្ជាក់ដល់អស់លោក អ្នកពុទ្ធសាសនិកជនទាំងពួងឲ្យបានជ្រាបថា ក្នុងថ្ងៃមួយ យប់មួយកន្លងទៅ ព្រះអង្គពុំមានពេលសម្រាកព្រះកាយពលឡើយ ទ្រង់តាំងសេចក្តីព្យា-យាមប្រឹងប្រែងបំពេញនូវពុទ្ធកិច្ចទាំង ៥ យ៉ាង ដូចបានអធិប្បាយមកខាងលើនេះឯង ។

ហេតុដូច្នេះ ពុទ្ធមាមកជនទាំងឡាយ គប្បីនាំគ្នាគោរពបូជាតបស្នងសងគុណព្រះអង្គ កុំបីមានសេចក្តីធ្វេសប្រហែសឡើយ ។

- ព្រះមហាក្សត្រ សោយរាជសម្បត្តិក្នុងរដ្ឋ ឬក្នុងប្រទេសមួយៗ ជាបូជនីយបុគ្គល របស់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងរដ្ឋ ឬក្នុង

ប្រទេសទាំងអស់ ព្រោះព្រះអង្គមានព្រះរាជហឫទ័យប្រកបដោយទសពិធរាជធម៌ ១០ យ៉ាង ព្រមទាំងដឹកនាំប្រជាពលរដ្ឋឲ្យត្រេកអរសប្បាយរីករាយ ដោយទ្រង់ចំណាយព្រះរាជទ្រព្យ ផ្ទាល់ព្រះរាជទានដល់ប្រជានុរាស្ត្រតាមបៃលេកសព្វទិស ទីពីចំណាយព្រះរាជទ្រព្យសាងបង្កាន់ ផ្លូវគមនាគមន៍, មន្ទីរពេទ្យ, សាលារៀន, ជីកស្រះ, ជីកអណ្ដូង, ជីកព្រែក និង លើកទំនប់ទប់ទឹកជាដើម ទុកជាប្រយោជន៍សាធារណៈដល់ពលរដ្ឋក្នុងប្រទេស បានប្រកបការចិញ្ចឹមជីវិត ក្នុងរបរកសិកម្មនិងពាណិជ្ជកម្ម នាបច្ចុប្បន្ន និងអនាគត ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះកាយវិការដ៏ទន់ភ្លន់និងព្រះបន្ទូលដ៏ផ្អែមល្ហែម ប្រកបដោយអត្ថរសនិងអត្ថន័យដ៏ជ្រាលជ្រៅ ។ ព្រះរាជាទ្រង់មានព្រះរាជហឫទ័យខ្វល់ខ្វាយស្វែងរកផលប្រយោជន៍ជូនប្រទេសជាតិ មាតុភូមិ ហើយទ្រង់ដឹកនាំប្រជាពលរដ្ឋឲ្យសិក្សាចំណេះវិជ្ជាគ្រប់ផ្នែក មានផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រទំនើបជាដើម, ពិសេសគឺក្នុងគ្រានោះព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះ

រាជហឫទ័យប្រកបដោយមេត្តា ករុណា ទៅកាន់អាណាប្រជានុរាស្ត្រ ហើយទោះជាតូច ធំ មាន ក្រ ល្អ អាក្រក់ មានយសសក្តិ ពុំមានយសសក្តិឡើយ ។

ហេតុនេះប្រជាពលរដ្ឋ ត្រូវនាំគ្នាយកសក្ការបណ្ណាការជាដង្វាយទៅថ្វាយ ឬបូជាចំពោះព្រះបរមមហាក្សត្រដែលជាទីគោរពសក្ការបូជា និងជាទីស្មោះស្ម័គ្រដោយជីវិតនៃខ្លួន ព្រមទាំងមានសេចក្តីស្វាមីភក្តិ ស្មោះត្រង់សុចរិតបំរើតាមព្រះអង្គ ក្នុងកិច្ចការពារប្រទេសជាតិ រាជបល្ល័ង្ក ដរាបដល់ជីវិតបង់ ។

- មាតាបិតា ជាបូជនីយបុគ្គលរបស់បុត្រធីតា ព្រោះលោកមានសន្តានចិត្តបរិសុទ្ធ ប្រកបដោយព្រហ្មវិហារធម៌ ៤ យ៉ាង គឺៈ មេត្តា, ករុណា, មុទិតា, ឧបេក្ខា ដល់បុត្រធីតាគ្រប់ពេលវេលា ហើយខំប្រឹងស្វែងរកទ្រព្យសម្បត្តិមកទំនុកបំរុងចិញ្ចឹមជីវិតកូន ខំថែរក្សាការពារជីវិតកូន មិនឲ្យមានអ្វីមកបៀតបៀន ឬ អ្នកណាមួយមកប្រមាថអាឃាត មើលងាយដល់រូបកូន

បានឡើយ ។ លោកខំប្រឹងកែសម្រិតកែប្រែកូន ឲ្យបាន ជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ផងទៀត, ពុំទាន់អស់ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ ឡើយ លោកត្រូវបំពេញនូវករណីយកិច្ច ៥ យ៉ាងទៀតគឺ:

១- បាបា និវារេន្តិ = ហាមឃាត់កូនកុំឲ្យធ្វើនូវអំពើ អាក្រក់ទាំងឡាយ ;

២- កល្យាណេ និវេសេន្តិ = ដឹកនាំកូនឲ្យតាំង នៅក្នុងអំពើល្អ ;

៣- សិប្បំ សិក្ខាបេន្តិ = ដឹកនាំកូនឲ្យសិក្សានូវ សិប្បវិជ្ជា (គឺវិជ្ជាផ្លូវលោក-ផ្លូវធម៌);

៤- បតិរូបេន ទារេន សំយោជេន្តិ = រៀបចំកូន ឲ្យមានគូស្រករប្រកបសមរម្យតាមឋានៈ និងត្រកូលរបស់ខ្លួន ;

៥- សមយេ ទាយជ្ជំ និយ្យាទេន្តិ = ប្រគល់ទ្រព្យ សម្បត្តិឲ្យកូន ក្នុងសម័យពីរយ៉ាងគឺ: និច្ចសម័យ ១ កាល សម័យ ១ ; និច្ចសម័យនោះគឺ: ចែកទ្រព្យឲ្យកូនតាមដែលឃើញ

ទិញរបស់របរប្រើប្រាស់តាមធម្មតា មានសំលៀកបំពាក់ជាដើម; កាលសម័យនោះគឺៈ ចែកទ្រព្យឲ្យកូន ក្រោយពេលដែលបានរៀបការពាហ៍ពិពាហ៍ឲ្យរួចហើយ ។ ពុំនោះសោតចែកទ្រព្យឲ្យកូនពេលដែលខ្លួន ជិតនឹងដល់នូវមរណកាល ។

ព្រោះហេតុដូច្នេះ បុត្តធីតា (កូនប្រុសស្រី) ត្រូវមានករណីយកិច្ចធ្វើតប គោរពតប ទំនុកបំរុងសង្គ្រោះតប ដោយស្ថាន ៥ យ៉ាងវិញគឺៈ

១– ភតោ នេសំ ភរិស្សាមិ = អញនឹងចិញ្ចឹមមាតាបិតាទាំងឡាយនោះវិញ ដែលលោកចិញ្ចឹមអាត្មាអញមក ;

២– កិច្ចំ នេសំ ករិស្សាមិ = អញនឹងជួយធ្វើកិច្ចការជំនួសដៃជើងគាត់ ;

៣– កុលវំសំ ឋបេស្សាមិ = អញនឹងញុំាងវង្សត្រកូល (របស់លោក) ឲ្យតាំងនៅបានល្អ ;

៤– ទាយជ្ជំ បដិបជ្ជាមិ = អញប្រតិបត្តិធ្វើខ្លួនឲ្យ

[illegible] ;

៤- [illegible] = [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ;

[illegible] " [illegible] " [illegible]

[illegible] ៤ [illegible], [illegible] "[illegible]

[illegible] " [illegible], [illegible]

"[illegible]" [illegible]

[illegible], [illegible] " [illegible] " [illegible]

[illegible]

[illegible] ៗ

-[illegible]

[illegible] ៩ [illegible]

១ សុវិនីតំ វិនេន្តិ = ខំនាំ ប្រៀនប្រដៅ សិស្ស ឲ្យចេះរៀបចំ ទុកដាក់ខ្លួន ក្នុងឥរិយាបថ ទាំងបួន គឺ: ដេក-ដើរ-ឈរ-អង្គុយ ឲ្យសមរម្យត្រឹមត្រូវ តាមច្បាប់សុភាពធម៌ និងសុជីវធម៌ ដែលគេនិយមរាប់អាន តាមទំនៀមទម្លាប់របស់ប្រទេស និគម ជនបទ និងហាមឃាត់ មិនឲ្យសេពគប់នឹងបាបមិត្ត ដែលជាមិត្តគិតតែប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ឬមិត្តបោកប្រាសដឹកនាំខ្លួន ឲ្យធ្លាក់ចុះក្នុងរណ្តៅ នៃសេចក្តីវិនាសអន្តរាយ ហិនហោចទ្រព្យសម្បត្តិនិងកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ហើយឲ្យសេពគប់តែនឹងកល្យាណមិត្ត បណ្ឌិត គឺ ដែលមានសន្តានចិត្តជាសប្បុរសមានកល្យាណធម៌ និងគុណធម៌ ដ៏បរិបូណ៌ ក្នុងខ្លួន រមែងដឹកនាំ ឲ្យទៅរកសេចក្តីសុខ-ចំរើន សម្បូណ៌ សប្បាយ;

២ - សុគ្គហិតំ គាហាបេន្តិ = អប់រំសិស្សឲ្យបានត្រឹមត្រូវតាមគម្ពីរដីកា ដែលមានមកក្នុងគម្ពីរព្រះពុទ្ធសាសនា ព្រមទាំងច្បាប់សន្ធោប់រដ្ឋ ហើយប្រៀនប្រដៅពាក្យពេចន៍ប្រាប់ឲ្យ

[illegible]

៣ [illegible]

៤ - [illegible]

៥ - [illegible]

និងវិជ្ជាទាំងឡាយឲ្យបានបេះពិតប្រាកដស្ទាត់ជំនាញ មិនឲ្យបើសមាត់ប្តូរតាលគំនិត ក្នុងពេលដែលសិស្សទាំងនោះ ទៅកាន់ទីផ្សេង ៗ ;

គ្រូឧបជ្ឈាយាចារ្យ មានគុណូបការៈ លើសលប់គ្រប់ចំណាប់ដល់សិស្សានុសិស្ស យ៉ាងក្រៃលែង ដូចបានពណ៌នាមកនេះឯង បានជាលោកពោលថា ជាបុព្វមេបុគ្គល របស់សិស្សានុសិស្ស ។ ព្រោះហេតុនោះ សិស្សានុសិស្សទាំងឡាយ ទោះបព្វជិតក្តី គ្រហស្ថក្តី មិនត្រូវព្រងើយកន្តើយ ឬរំលើបំភ្លេចគុណ របស់គ្រូឧបជ្ឈាយាចារ្យនៃខ្លួនគ្រប់ ៗ គ្នាឡើយ ត្រូវតែនាំគ្នាគិតគុណបំរុង បំរើបកសរលោកឲ្យសមរម្យ និងត្រូវគោរពប្រតិបត្តិ ដោយស្ថាន ៥ យ៉ាងគឺ:

១ ឧដ្ឋានេន:= ដោយការក្រោកទទួល (ផ្ញើបច្ចុគ្គមនាការ) និងជូនដំណើរ (អនុគមនាការ) គឺថា បើខ្លួនជាសិស្សអង្គុយត្រង់កន្លែងណាមួយ ហើយបានឃើញគ្រូឧបជ្ឈា-

អាចារ្យ ចូលមកកាន់កន្លែងនោះ ខ្លួនត្រូវប្រកាសឡើងខ្លួន បើគេ មានរបស់អ្វីៗ នៅក្រៅត្រូវខ្លួនយកមកទុកដាក់ ហើយ ទើបមកពាក់ដើម រៀបចំកន្លែង ដំសរបគ្នួ ខ្លួនពេលព ហាមគោរព ; លុះពេល ... លើកសូត្រ: ដំសមគ្គួ ហើយ ទើបខ្ញុំឲ្យសិស្ស ... , នៅពេល ដែលបានពោគគ្រូ ... សូត្រ: ដើម្បីនឹងត្រឡប់ទៅកាន់ទីដែល វិញ, សិស្សទាំងឡាយត្រូវប្រកាសឡើងខ្លួនម្ដងទៀត ហើយ ផ្ដូចពេលពេលព ... ដល់កាសត្រឹមបាតត្រូវ ;

២-- បច្ចុប្បន្នកាលៈ = ដោយហេតុយោ ចូលទៅដល់បរិ ... សិស្សទាំងឡាយ ត្រូវប្រើគ្រូបង្ហាញចារ្យ ដោយទឹក ស្ងួតនិងចិត្តប្រាជ្ញាទន់ទ្រុញ ... ឬ ក្រោមគាមការគួរ ប្រសិនបើ ធ្វើដូចទាំងនេះបាល គឺ ពោលត្រឹម, ដៃត្រូវ, ដៃព្រាប នោះដឹងតែប្រសើរណាស់ទៅ ទៀត ;

៣ – សុស្សូសាយ: = ដោយការជឿស្ដាប់នូវពាក្យ
ដំបូន្មាន របស់គ្រូឧបជ្ឈាយាចារ្យ ហើយប្រតិបត្តិតាម ធ្វើតាមដំ-
បូន្មាន របស់លោកមិនឲ្យល្មើស ;

៤ – បារិចរិយាយ: = ដោយបំរើបន្តាត់បន្តុំ មានរៀប
ចំទុកដាក់ឈើស្ទន់ ប៉ុង និងទឹកលុបមុខ ជាដើម ;

៥ – សក្កច្ចំ សិប្បគ្គហណេន: = ដោយការសិក្សា
គួរសិប្បវិជ្ជានិងវិជ្ជាផ្សេងៗ អំពីសំណាក់ គ្រូឧបជ្ឈាយាចារ្យ
ដែលបានបញ្ញត្តចំពោះខ្លួន ដោយគោរព ;

កាលបើគ្រូឧបជ្ឈាយាចារ្យ និងសិស្សគុណសិស្សទាំង
ឡាយបានប្រតិបត្តិត្រឹមត្រូវ ឥតល្មើស តាមសន្តិធម៌ ៥
យ៉ាង ទៅវិញទៅមកហើយ, គ្រូឧបជ្ឈាយាចារ្យ និងសិស្ស
គុណសិស្សទាំងឡាយនោះ បានឈ្មោះថា ជាអ្នកបិទបាំងនូវភ័យអន្ត-
រាយទាំងឡាយមិនឲ្យកើតមានឡើងបានផង បានឈ្មោះថាជា
អ្នកញ៉ាំងសេចក្ដីសុខក្សេមក្សាន្ត និងសេចក្ដីចំរើន រុងរឿង

ឲ្យកើតមានឡើងផង ។

អាមិសបូជា ការបូជាដោយគ្រឿងអាមិស មានផល់បច្ច-ច្ច័យទាំង៤ ផ្កាកម្រងគ្រឿងក្រអូប ជាដើម ចំពោះបូជនីយបុគ្គល ឬបូជារហបុគ្គល ៤ ពួក មានព្រះពុទ្ធ ជាដើម ដែលមានបរិ-យាយមកហើយនេះ រមែងមានផលពិសេសច្រើន ដូចមានបាលី ក្នុងគម្ពីរបដ្ឋលក្ខបទ ផ្ទេកាបដ្ឋាសម្បត្តថា:

« ពុទ្ធាធិសុ បូជា ច ឆាម អត្ថកោបិ និយគ្គិ ហិតសុខាវហា ហោតិ » ប្រែថា: « ការបូជា (ដោយគ្រឿងអាមិស) សូម្បីតែបន្តិចបន្តួច ចំពោះបូជារហបុគ្គលទាំងឡាយ មានព្រះពុទ្ធជាដើម ក៏គង់នាំមក នូវប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខចំរើន អស់កាលដ៏វែង » ។

ដូចយ៉ាងបូជា នាយសុមនមាលាការ គ្រាន់តែមានបូជាផ្កាម្លិះ ៨ ក្តាប់ ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបរមគ្រូ នៃយើង ប៉ុណ្ណោះ ក៏ត្រូវបានទទួលនូវផលជាទិព្វសម្បត្តិ ហើយជាក់-

ស្តែង គួរឲ្យអស្ចារ្យ ពន់ពេក ៗ យើងសូមលើករឿងនោះ មកនិទានដោយសង្ខេប ដើម្បីនឹងបញ្ជាក់ ឲ្យឃើញច្បាស់អំពី-អានិសង្ស នៃអាមិសបូជា ដូចមានរឿងដំណាល តទៅនេះ៖

ដំណាលថា: សុមនមាលាការនេះ បានប្រកបអាជីវកម្ម ក្នុងមុខរបរក្រងផ្កា: នៅក្រុងរាជគ្រឹះ ៗ ពេលព្រឹក គាត់បានក្រងផ្កា ៨ បាច់១ យកទៅថ្វាយព្រះរាជានាមព្រះបាទពិម្ពិ-សារ: រាល់ៗថ្ងៃ ៗ ព្រះអង្គទ្រង់បានព្រះរាជទាន ព្រះរាជទ្រព្យ ៨ កហាបណៈ១ ដល់គាត់ ជាធម្មតា ៗ ថ្ងៃមួយ គាត់បានក្រងផ្កា ៨ បាច់ យកទៅថ្វាយព្រះរាជានាមព្រះបាទពិម្ពិសារៈនោះ លុះទៅដល់ពាក់កណ្ដាលផ្លូវ បានឃើញ ឆព្វ-ណ្ណរង្សី នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបរមគ្រូនៃយើងព្រមទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃ ជាបរិវារ ដែលព្រះអង្គ កំពុងស្ដេចយាងចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ដើម្បីទ្រង់បិណ្ឌបាត ហើយផ្សាយចេញទៅ ៗ នាយសុមនមាលាការគ្រាន់តែ បានឃើញឆព្វណ្ណរង្សី របស់ព្រះ

អន្តរនោះ ក៏កើតមានចិត្តសទ្ធាជ្រះថ្លា យ៉ាងក្រៃលែង ហើយ
បានគិតពិចារណាថា: « ប្រសិនបើ អាត្មាអញ យកបាច់ផ្កា
ទាំងនេះថ្វាយចំពោះព្រះសម្ពុទ្ធ ជាបរមគ្រូទៅ តើព្រះរាជាទ្រង់
ព្រះពិរោធ យកទោសអាត្មាអញទេដឹង? ណ្ហើយចុះ បើព្រះ
ករុណា ជាម្ចាស់ជីវិតជំកល់លើត្បូង ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះពិរោធ
ហើយទ្រង់មានព្រះរាជបញ្ជា ឲ្យគេឲ្យឃាតប្រហារជីវិតអាត្មា
អញក្តី និរទេសអាត្មាអញឲ្យចេញចាកដែនក្តី អាត្មាអញ សុខ
ចិត្តទទួលព្រះរាជបញ្ជា ដោយគោរព ដំកល់លើត្បូង ពុំមាន
ប្រកែកឡើយ, ព្រោះថា ព្រះរាជទ្រព្យ ៨ កហាបណៈ ។
ដែលព្រះរាជា ទ្រង់បានព្រះរាជទានដល់អាត្មាអញរាល់ ១ ថ្ងៃនេះ
គ្រាន់តែ បានចិញ្ចឹមជីវិត នាបច្ចុប្បន្ននេះប៉ុណ្ណោះទេ, បើអាត្មា
អញ យកបាច់ផ្កាទាំង ៨ បាច់នេះ បូជាចំពោះព្រះអរហន្តសម្មា·
សម្ពុទ្ធ វិញ នឹងបានទទួលនូវផលានិសង្ស រាប់អសង្ខេយ្យមិន
អស់ ។ នាយសុមនមាលាការ លុះគិតដូចនេះហើយ ក៏បាន

សម្រេចចិត្តយកផ្កា ទាំង ៨ ធាប់ បូជា ចំពោះព្រះគោតមបរមគ្រូទៅ ។

ព្រះបាទពិម្ពិសារ: ទ្រង់បានជ្រាបដំណឹងនោះ ហើយ ព្រះអង្គក៏កើតមានព្រះរាជហឫទ័យជ្រះថ្លា ចំពោះ បូជនកិច្ច របស់នាយសុមនមាលាការ នោះ ហើយព្រះអង្គត្រាស់បញ្ជាឲ្យ គេហៅ, នាយសុមនមាលាការនោះមក ទ្រង់ចំណាយព្រះរាជ ទ្រព្យ ៧ មុខ ព្រះរាជទាន ដល់នាយសុមនមាលាការនោះ គឺ: ដំរី, សេះ, ទាសៈ, ទាសី, នារី មានកាយប្រដាប់ដោយ គ្រឿងអលង្ការ, ស្រុកសួយ, ប្រាក់មួយពាន់ កហាបណៈ និង គ្រឿងមហាបសាធនៈ ៨ មុខ ១ទៀត ។

នាយសុមនមាលាការ បានទទួលនូវផលជាទិដ្ឋធម្មវេទនី ដ៏សំបើមអស្ចារ្យ យ៉ាងនេះ ព្រោះគាត់បានបូជា ធាប់ផ្កា ៨ ធាប់ ដែលមានក្លិនពិដោរឈ្ងុយឈ្ងប់ ចំពោះព្រះអរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ នោះឯង ។

លុះព្រះបរមគ្រូសាស្តាចារ្យ ស្តេចយាងនិមន្តមកកាន់អារាមវិញ ព្រះអានន្ទត្ថេរ បានក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះអង្គថា "កោ នុ ខោ ភន្តេ មាលាការស្ស វិបាកោ" ប្រែថា "បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ផល (កើតមាន) ដល់នាយមាលាការ (នោះ) ដូចម្តេចខ្លះទៅ" "អយំ អានន្ទ មយ្ហំ ជីវិតំ បរិច្ចជិត្វា បុប្ផបូជំ កត្វា កប្បសតសហស្សំ ទុគ្គតឹ អគន្ត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា សុមនោ នាម បច្ចេកពុទ្ធោ ភវិស្សតិ" ប្រែថា "ម្នាលអានន្ទ សុមនមាលាការនេះ ស៊ូលះបង់ជីវិតរបស់ខ្លួន ហើយធ្វើបូជា (ចំពោះតថាគត) លែងទៅកាន់ទុគ្គតិភព អស់មួយសែនកប្បទៀតហើយ លុះអន្ទោលទៅមក (កើតស្លាប់ ក្នុងទេវលោកនិងមនុស្សលោក (រួចហើយ) នឹងបានជាព្រះបច្ចេកពុទ្ធមួយព្រះអង្គ ព្រះនាម សុមនៈ (ក្នុងអនាគតជាតិ ដោយពិតប្រាកដ)" ។

(រឿងនេះមានពិស្តារ នៅក្នុងគម្ពីរមង្គលត្ថទីបនី អដ្ឋកថា មង្គលសូត្រ ត្រង់បូជាកថា និងគម្ពីរធម្មបទដ្ឋកថា ភាគ ៣ ទំព័រ ៤៤៤ ចូរមើលផងចុះ) ។

“ឯវំ តាវ អាមិសបូជា មហប្ផលា ហោតិ„ ប្រែថា “អាមិសបូជា មានផលានិសង្សច្រើន យ៉ាងនេះ ម្ល៉េះ ទៅហើយ„ ចុះបដិបត្តិបូជា តើមានផលានិសង្សច្រើន ជាង អាមិសបូជា ទៅទៀតឬ ?

បដិបត្តិបូជា ពិតជាមានផលានិសង្សច្រើនក្រៃលែង ជាង អាមិសបូជានេះទៅទៀត ព្រោះបដិបត្តិបូជានេះ អាចញ៉ាំង សាសនានៃព្រះជិនស្រីឲ្យបានតាំងនៅឋិតថេរចិរកាល ដ៏អង្វែង ទៅផង អាចញ៉ាំងអ្នកប្រព្រឹត្តប្រតិបត្តិតាម ឲ្យរើខ្លួន ឬរលាស់ ខ្លួនរួចផុតចាកទុក្ខទាំងពួងបានផង ដូចមានសេចក្តីអធិប្បាយ តទៅនេះ :

២ - បដិបត្តិបូជា = ការប្រព្រឹត្តិប្រតិបត្តិតាមឱវាទនៃ

ព្រះបរមគ្រូ ដែលព្រះអង្គទ្រង់បានសំដែងបញ្ញត្តមកហើយ ។

ទាំង គឺពាក្យប្រៀនប្រដៅទាំងឡាយនោះ ពោលដោយសង្ខេបមាន ៣ យ៉ាងគឺ;

១- សព្វបាបស្ស អករណំ = កិរិយាមិនធ្វើនូវអំពើបាបទាំងពួង;

២- កុសលស្សូបសម្បទា = កិរិយាបំពេញនូវកុសល;

៣- សចិត្តបរិយោទបនំ = កិរិយាញុំាងចិត្តឲ្យស្អាតបរិសុទ្ធ ។

១) សព្វបាបស្ស អករណំ=កិរិយាមិនធ្វើនូវអំពើបាបទាំងពួង បានដល់កិរិយាមិនធ្វើនូវអំពើ ជាអកុសលទាំងឡាយ មានអកុសលកម្មបថ ១០ យ៉ាងជាដើមគឺ:

កាយកម្ម ៣, វចីកម្ម ៤, មនោកម្ម ៣ ។

កាយកម្ម ៣ គឺ

១- បាណាតិបាតៈ=កិរិយាសម្លាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យសម្លាប់

២- អទិន្នាទានៈ= កិរិយាកាន់យកប្លន់លួចយកនូវទ្រព្យសម្បត្តិអ្នកដទៃដែលគេមិនបានសុំគ្រប់ចិត្តឲ្យ ដោយខ្លួនឯងឬប្រើឲ្យគេយក;

៣.- កាមេសុ មិច្ឆាចារៈ= កិរិយាប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ;

វចីកម្ម ៤ គឺ

១- មុសាវាទៈ= ការពោលពាក្យកុហក;

២- បិសុណាវាចា.= ការពោលពាក្យញុះញង់ បំបែកបំបាក់អ្នកដទៃ;

៣- ផរុសវាចា= ការពោលពាក្យអាក្រក់ មានពោលពាក្យទ្រគោះបោះបោកជេរប្រទេចអ្នកដទៃជាដើម

៤- សម្ផប្បលាបៈ = ការពោលពាក្យរោយរាយឥត

ប្រយោជន៍;

មនោកម្ម ៣ គឺ

១– អភិជ្ឈា = មានចិត្តសំឡឹងរំពៃចង់បានទ្រព្យសម្បត្តិអ្នកដទៃឲ្យបានមកជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួន

២– ព្យាបាទៈ= មានចិត្តគំនុំគំគួន ចង់ឲ្យអ្នកដទៃដល់នូវសេចក្ដីវិនាស

៣– មិច្ឆាទិដ្ឋិ = គំនិតយល់ខុសហើយប្រកាន់ឡើងជាជាត្រូវ ។

២) កុសលសម្បសម្បទា= កិរិយាបំពេញនូវកុសល មានកិរិយាបំពេញនូវបុញ្ញកិរិយាវត្ថុ ១០ យ៉ាង ជាដើមគឺ:

១– ទានមយៈ= បុណ្យកើតមកពីការឲ្យ;

២ សីលមយៈ = បុណ្យកើតមកពីការរក្សាសីល;

៣– ភាវនាមយៈ= បុណ្យកើតមកពីការចំរើន មេត្តាករុណា ;

៤- អបចាយនមយ:= បុណ្យកើតមកពីការគោរព អោនលំទោនចំពោះវុឌ្ឍបុគ្គល ៣ ពួកគឺ: ជាតិវុឌ្ឍ បុគ្គលចំរើនដោយជាតិ វ័យវុឌ្ឍ បុគ្គលចំរើនដោយវ័យ, គុណវុឌ្ឍ បុគ្គលចំរើនដោយគុណ មានសីលគុណជាដើម;

៥- វេយ្យាវច្ចមយ:=បុណ្យកើតមកពីការខ្វល់ខ្វាយបំរើ

៦- បត្តិទានមយ:= បុណ្យកើតមកពីការឲ្យចំណែក បុណ្យកុសល;

៧- បត្តានុមោទនាមយ:= បុណ្យកើតមកពីការ អនុមោទនាយកនូវចំណែកបុណ្យកុសល;

៨- ធម្មស្សវនមយ:= បុណ្យកើតមកពីការស្តាប់ធម៌ ទេសនា;

៩- ធម្មទេសនាមយ:= បុណ្យកើតមកពីការសំដែង ធម៌ទេសនា;

១០- ទិដ្ឋុជុកម្ម:= ការធ្វើទិដ្ឋិឲ្យត្រឹមត្រូវ ។

៣) សចិត្តបរិយោទបនំ=ការយាញុំចិត្តឲ្យបរិសុទ្ធ ស្អាតផូរផង់ ព្រោះចាកមន្ទិលសៅហ្មង ពោលគឺកិលេស មានឧបក្កិលេស ១៦ យ៉ាងជាដើមគឺ:

១- អភិជ្ឈាវិសមលោភៈ=លោភរំពៃចង់បានទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកដទៃ ឲ្យបានមកជាទ្រព្យមតិករបស់ខ្លួន;

២- ទោសៈ= ប្រទូសរ៉ាយ ចង់ឲ្យគេវិនាស;

៣- កោធៈ= ក្រេវក្រោធ;

៤- ឧបនាហៈ= ចងក្រោធទុក;

៥- មក្ខៈ= រំលុបគុណគេ ឬរមិលគុណគេ;

៦- បលាសៈ= វាយឫកស្មើ;

៧- ឥស្សា= ប្រណែននិន្ទា ឈ្នានីសគេ;

៨- មច្ឆរិយៈ= កំណាញ់ស្វិតស្វាញក្រៀតក្រោ;

៩- មាយា= លាក់ពុត គឺលាក់គំនិតអាក្រក់ ឬអំពើអាក្រក់របស់ខ្លួនទុកមិនឲ្យគេដឹង;

១០ សារេជ្យៈ= អួតអាងឬក្អេងក្អាង;

១១- ថម្ភៈ= រឹងថ្អឹង ឬបើងរឹងរូស;

១២- សារម្ភៈ= ព្រហើនកោងកាច;

១៣- មានៈ= ប្រកាន់ខ្លួនថា អញប្រសើរជាងគេ អញស្មើនឹងគេដែរ អញថោកជាងគេ;

១៤- អតិមានៈ= មើលងាយគេ;

១៥- មទៈ= ស្រវឹងនឹងរូប នឹងវ័យ នឹងយស;

១៦- បមាទៈ= ប្រហែសធ្វេស គឺភ្លេចភ្លាំងស្មារតី ។

ឧបក្កិលេស ១៦ យ៉ាងនេះហើយ ដែលដេកត្រាំនៅក្នុងខន្ធសន្តានរបស់សត្វនិករទាំងឡាយ ក៏ងរូបរិកសន្តានចិត្តសត្វឲ្យជាប់ជំពាក់កើតស្លាប់វិលវល់ក្នុងភពទាំង ៣ គឺ កាមភព រូប-ភព អរូបភព រកទីបំផុតគ្មាន ។

ហេតុដូច្នេះ សាធុសប្បុរសទាំងឡាយ គប្បីព្យាយាម សំអាតចិត្តឲ្យបានបរិសុទ្ធស្អាត ប្រាសចាកឧបក្កិលេសទាំងនេះ

ដោយអប់រំចិត្ត តាមវិធីសមាធិកម្មដ្ឋាន និងវិបស្សនាកម្មដ្ឋាន ។

មិនតែប៉ុណ្ណោះ ពុទ្ធបរិស័ទសប្បុរសទាំងឡាយ គប្បីពិចារណាឲ្យរឿយៗនូវអភិណ្ហប្បច្ចវេក្ខណធម៌ ៥ យ៉ាង ដើម្បីហាត់ពត់ចិត្តឲ្យចុះស៊ប់ ក្នុងព្រះត្រៃលក្ខណធម៌ ឲ្យយល់ច្បាស់ថា រូប មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនជារបស់ខ្លួន យ៉ាងនេះឯង ។

ឯអភិណ្ហប្បច្ចវេក្ខណធម៌ ៥ យ៉ាងនោះគឺ :

១- ជរាធម្មោម្ហិ ជរំ អនតីតោ = អាត្មាអញមានជរា គឺចាស់ទ្រុឌទ្រោមគ្រាំគ្រាជាធម្មតា កន្លងមិនផុតនូវជរាឡើយ ។ នោះបើគេយកពេទ្យល្អយ៉ាងជំនាញ ៗ ឬឱសថដែលមានគុណភាពដ៏ស័ក្តិសិទ្ធិ មកជួយការពារក៏ពុំបាន ដូចមានពុទ្ធភាសិតថា : "រូបំ ជីរតិ មច្ចានំ នាមគោត្តំ ន ជីរតិ,, ប្រែថា "រូប នៃសត្វទាំងឡាយ រមែងចាស់គ្រាំគ្រាទៅ, នាមនិងគោត្ត មិនចេះគ្រាំគ្រាទេ,, ។

២- ព្យាធិធម្មោម្ហិ ព្យាធិំ អនតីតោ = អាត្មា

អញមានព្យាធិ គឺការឈឺចាប់ ជាធម្មតា កន្លងមិនផុត នូវការឈឺចាប់នេះឡើយ ។

៣-មរណធម្មោម្ហិ មរណំ អនតីតោ = អាត្មាអញ មានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា កន្លងមិនផុតនូវសេចក្តីស្លាប់ឡើយ ដូចមានពុទ្ធភាសិតថា " អធុវំ មេ ជីវិតំ, ធុវំ មេ មរណំ " ប្រែថា " ជីវិត របស់អាត្មាអញ មិនទៀងទាត់ទេ, សេចក្តីស្លាប់របស់អាត្មាអញ ទើបទៀងទាត់ " ។

ក្នុងគម្ពីរធម្មបទដ្ឋកថា លោកសំដែងថា
បរិជិណ្ណមិទំ រូបំ រោគនិឌ្ឍំ បភង្គុណំ
ភិជ្ជតិ បូតិ សន្ទេហោ មរណន្តំ ហិ ជីវិតំ

ប្រែថា " រូបនេះ មានការចាស់ទ្រុឌទ្រោម ជាលំនៅនៃរោគ ជាសំបុក (នៃរោគ), កនឹកាយ (នេះ) ជាកាយស្អុយ តែងបែកធ្លាយទៅ ព្រោះជីវិត (គឺការរស់នៅ) មានសេចក្តីស្លាប់នៅទីបំផុត " ។

៤- សព្វេហិ មេ បិយេហិ មនាបេហិ នានាភាវោ វិនាភាវោ = អាត្មាអញ មានការនិរាស ប្រាត់ប្រាស វិនាស ចាករបស់ជាទីស្រឡាញ់ និងជាទីពេញចិត្តទាំងឡាយទាំងពួង ។

៥- កម្មស្សកោម្ហិ កម្មទាយាទោ កម្មយោនិ កម្មពន្ធុ កម្មប្បដិសរណោ យំ កម្មំ ករិស្សាមិ កល្យាណំ វា បាបកំ វា តស្ស ទាយាទោ ភវិស្សាមិ = អាត្មាអញ មានកម្មជារបស់ខ្លួន មានកម្មជាមត៌ក មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជាផៅពង្ស មានកម្មជាគ្រឿងនឹករលឹក, អាត្មាអញនឹងធ្វើនូវកម្មឯណា ទោះជាកល្យាណកម្មក្តី បាបកម្មក្តី, កម្មនោះ នឹងជាមត៌ក (របស់អាត្មាអញ) ។

ទុកទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាព្រះបរមគ្រូ នៃយើង ដែលព្រះអង្គទ្រង់បាន

សំដែងបញ្ញត្តហើយ ដល់បរិសទ្យទាំង ៤ ជាដំបូងបង្អស់ តាំងពីបឋមពោធិកាលមក ហៅថាបឋមពុទ្ធវចនៈ ។

អាស្រ័យហេតុដូចនេះ បរិសទ្យទាំងឡាយណា បានគោរពប្រតិបត្តិតាម ជឿកាន់តាម នូវធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនេះឲ្យបានត្រឹមត្រូវឥតល្អៀងហើយ , បរិសទ្យទាំងឡាយនោះឈ្មោះថាបានធ្វើនូវបដិបត្តិបូជា ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាបរមគ្រូនៃយើង ដោយបូជា ដ៏ឧត្តម ។

ក្នុងមង្គលត្ថទីបនី អដ្ឋកថាមង្គលសូត្រ លោកសំដែងថា: កុលបុត្រទាំងឡាយណា បានទទួលយកនូវត្រៃសរណគមន៍ សមាទាននូវអង្គនៃសិក្ខាបទ ១០ ក្រៅសីល ៥ ចាំសីល ៨ និងក្រៅនូវចាតុប្បារិសុទ្ធិសីល , កុលបុត្តទាំងឡាយនោះឈ្មោះថា បូជា ចំពោះតថាគត ដោយការបូជាដ៏ឧត្តម ។ សម័យមួយព្រះអង្គទ្រង់ផ្ទុំលើមញ្ចាសនៈ ហៀបនឹងចូលកាន់មហាបរិនិព្វាន ពួកទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ បានមក

ប្រជុំគ្នា ធ្វើមហាសក្ការបូជា មានផ្កាកម្រងនិងគ្រឿងក្រអូបទិព្វ ជាដើម បំពោះព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះភគវន្តមុនី ទ្រង់បានទតឃើញនូវមហាសក្ការបូជា ដែលទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ចាប់តាំងពីផ្ទៃផែនដី រហូតដល់កណ្តាប់នៃមាត់ចក្រ-វាឡ ចាប់ពីកណ្តាប់មាត់ចក្រវាឡ រហូតដល់ព្រហ្មលោក បានចាត់ចែងធ្វើឡើង ដោយសេចក្តីប្រឹងប្រែងដ៏សំបើមយ៉ាងនេះហើយ ទើបព្រះអង្គមានព្រះរាជបន្ទូលនឹងព្រះអានន្ទថេរថា : ម្នាលអានន្ទ តថាគតមិនមែនឲ្យឈ្មោះថា ជាអ្នកគឺគេធ្វើគ្រឿងសក្ការៈគោរព រាប់អាន បូជា កោតក្រែង ដោយត្រឹមតែគ្រឿងសក្ការៈ មានប្រមាណប៉ុណ្ណេះទេ, បើបរិសទ្យទាំងឡាយណាមួយបានប្រតិបត្តិ បំពេញនូវសម្មាបដិបទា ទើបបានឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដោយសេចក្តីកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តនូវធម៌សមគួរ ។

ព្រោះហេតុនេះ បព្វជិតទាំងឡាយណា មិនគោរពប្រតិបត្តិធ្វើតាមកាន់តាមនូវឱវាទ គឺពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះ

សម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបរមគ្រូនៃយើង ដែលទ្រង់បានសំដែង
បញ្ញត្តមកហើយនោះទេ, បព្វជិតតាំងទុក្យនោះ មិនឲ្យឈ្មោះថា
ជាអ្នកប្រតិបត្តិ នូវធម៌សមគួរដល់ធម៌ឡើយ ។

ចំណែកខាង គ្រហស្ថ កាលណា ព្រឹត្តនូវបញ្ចវេរ
ទាំង ៥ និងអកុសលកម្មបថ ១០ យ៉ាង ជាដើម មិនឲ្យឈ្មោះថា
ប្រតិបត្តិ នូវធម៌ សមគួរដល់ធម៌ទេ, លុះត្រាតែ គ្រហ-
ស្ថណាមួយ បានទទួលយកនូវត្រៃសរណគមន៍ រក្សានូវ
សីល សមាទាននូវអដ្ឋិនៃសិក្ខាបទ រាល់ៗថ្ងៃ ហើយបានឲ្យ
ទានផង បានបូជានូវគ្រឿងសក្ការៈ មានផ្កាកម្រងនិងគ្រឿង
ក្រអូបជាដើមផង ចំនុកបំរើចិញ្ចឹមមាតាបិតា និងសមណៈ
ព្រាហ្មណ៍ប្រកបដោយធម៌ផង, គ្រហស្ថនោះ ទើបឲ្យឈ្មោះ
ថា ជាអ្នកប្រតិបត្តិ នូវធម៌ សមគួរដល់ធម៌ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់បញ្ជាក់តទៅទៀតថា មានតែ បដិប-
ត្តិបូជានេះទេ ដែលអាចទ្រទ្រង់ នូវសាសនានៃតថាគត ឲ្យ

គាំទ្រនៅក្នុងរបស់កាលដំបូង ។ ដែលបណា បរិសុទ្ធទាំង ៤ មានភិក្ខុបរិសុទ្ធ ជាដើម ប្រជាគហដ្ឋជាយ បដិបត្តិបូជា, ដោយនោះ សាសនា របស់តថាគត បានរស្មី រុងរឿង ដូចជាព្រះចន្ទ ពេញបូណ៌មី ដែលមានរស្មី រុងរឿង នាក-ណ្ដាល ពពក ដូច្នោះ ដែរ ។ ព្រះសក្យមុនី ទ្រង់សរសើរ បដិបត្តិបូជា នេះ ថាជា បូជាដ៏ឧត្តម គាំទ្រពេលមុនមហាបរិ-និព្វានកាល ឯណោះម៉្លេះ ។

សូមលើកយកនិទានមួយមកដំណាល ជាសេចក្ដីសង្ខេប ដើម្បីនឹងបញ្ជាក់អំពីបដិបត្តិបូជានេះ ដូចតទៅ ៖

គម្ពីរ ធម្មបទដ្ឋកថា បាននិទានការថា: គ្រាមួយ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ ប្រាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយថា « ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ នៅតែបីខែទៀត ។ តថាគត នឹងបរិនិព្វាន » (កាលពីថ្ងៃ ១ រោច ខែមាឃ ក្រោយថ្ងៃពេញ បូណ៌មី ១៥ កើតខែពិសាខ (ត្រូវជាបីខែ) ។ ពួកភិក្ខុ ជាព្រះ

ចំណាស្រេច លុះបានដឹងច្បាស់ហើយ ក៏កើតធម្មសំវេគ ៗ ឯភិក្ខុ ជាបុថុជ្ជនទាំងឡាយវិញ ក៏មានសេចក្ដីតក់ស្លុតរន្ធត់ញាប់ញ័រ ស្រណោកស្រណោះ អាណោះអាល័យ ពន់ពេក អត់សង្កត់ចិត្ត ទប់ចិត្តពុំបាន ក៏បន្ទរទឹកភ្នែកសស្រោកសស្រាក់គ្រប់ៗគ្នា ហើយបានផ្ដុំគ្នា ជាក្រុមជាពួក ពួនពុះ ពួនឡើង ជំនុំ គ្នា មិនបេះបោះស្រេចសោះ ៗ ក្នុងពេលនោះ មានព្រះថេរៈ មួយអង្គព្រះនាម តិស្សៈ កាលណាបានជ្រាបដំណឹងនោះ ព្យាស់ព្យាស់ហើយ ពុំមានរវល់អើពើអ្វីជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ ទាំងនោះឡើយ, បែរជាមានយោបល់តែម្នាក់ឯងថា: នៅតែបីខែទៀតទេ ព្រះអង្គនឹងបរិនិព្វាន ៗ ឥឡូវនេះ អាត្មាអញពុំទាន់-បានកំចាត់បង់នូវកិលេសធម៌មានរាគៈ ជាដើម ឲ្យជ្រះស្រឡះស្អាតពីខន្ធសន្តាន នៅឡើយផង, បើដូច្នេះគួរតែអាត្មាអញខំព្យាយាមធ្វើឲ្យយ៉ាងមុឺងម៉ាត់ ដើម្បីនឹងប្ដូរយកព្រះអរហត្ត-ផលឲ្យទាល់តែបានទាន់ព្រះបរមគ្រូ ទ្រង់គង់ធរមាននៅ ហើយ

ក៏គេបង្ខូន តែម្នាក់ឯងចេញទៅរកទីកន្លែងដ៏ស្ងាត់ ដើម្បីនឹងធ្វើវិបស្សនាកម្មដ្ឋាន ចំរើនមេត្តា ភាវនា ឲ្យបានសម្រេចមគ្គផល ។ ព្រោះបើ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយ និយាយល្អដល់លោកអន្ទ្រក យ៉ាងណា ក៏ដោយ ព្រះតិស្សត្ថេរពុំស្តាប់ ពុំព្រមធ្វើតាមទាល់តែសោះ ។ ភិក្ខុ ជាបុថុជ្ជនទាំងឡាយនោះ ក៏បបួលគ្នា ទៅក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា :

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះតិស្សត្ថេរនេះ ពុំមានភក្តីភាព ស្នេហាស្នោះត្រង់នឹងព្រះអង្គឡើយ បើជាគេបោះពៃ យកព្រេងខ្លួនតែម្នាក់ឯង ពុំមានចិត្តគិតខ្វល់ខ្វាយជាមួយនឹងទូលព្រះបង្គំ យើងខ្ញុំទាំងឡាយទេ ។

ព្រះសព្វញ្ញូពុទ្ធ ទ្រង់បានជ្រាបហើយ ទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ឲ្យភិក្ខុទាំងនោះ ហៅព្រះតិស្សត្ថេរមកត្រាស់សួរថា: « ម្នាល-តិស្ស: ហេតុអ្វីបានជាអ្នកធ្វើពកបឫកពោ យ៉ាងនេះ? » ។ ព្រះតិស្សត្ថេរ បានក្រាបបង្គំទូលនូវគោលគំនិតខ្លួន ថ្វាយព្រះអង្គ

ឲ្យបានទ្រង់ជ្រាប លុះព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសវនាហើយ ក៏ប្រទានសព្ទសាធុការពរថា: «ម្នាលតិស្ស: អ្នកមានឧត្តមគតិយ៉ាងនេះពេញជាត្រូវហើយ ល្អហើយ ប្រពៃហើយ» ។

តមកព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបញ្ជាក់ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយថា : ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមួយ មានចិត្តគិតគ អាស្រ័យមានចិត្តស្វាមីភក្ដិ ស្នេហាចំពោះតថាគត ប្រាកដដូចជាភិក្ខុតិស្ស:នេះ ពិតជាត្រូវណាស់» ; ព្រះបរមសាស្ដាចារ្យ ទ្រង់ត្រាស់បន្ថែមទៀតថា «ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយណា បូជាតថាគត ដោយអាមិសបូជា, ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ មិនឲ្យឈ្មោះថា បូជាតថាគត ដោយគ្រឿងបូជាទេ, លុះតែភិក្ខុណាមួយ បានប្រតិបត្តិនូវធម៌សមគួរដល់ធម៌ ទើបឲ្យឈ្មោះថាបូជាតថាគត ដោយគ្រឿងបូជាដ៏ឧត្តម» ហើយទ្រង់ត្រាស់សំដែងនូវគាថាថា :

បវិវេករសំ បិត្វា រសំ ឧបសមស្ស ច

និដ្ឋកោ ហោតិ និព្វានោ ធម្មេត្តិរសិ បរិ ៗ

ប្រែថា: (ភិក្ខុណាមួយ) បានក្រេបផ្ចញ់នូវរសដែលកើត អំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ក្តី នូវរសនៃព្រះនិព្វាន ជាគ្រឿង រម្ងាប់នូវកិលេសក្តី នូវរសនៃបីតិ ដែលកើតអំពីលោកុត្តរ-ធម៌ទាំង ៩ ប្រការក្តី (ភិក្ខុនោះឯង) ឈ្មោះថាជាអ្នកគ្មាន សេចក្តីក្រវល់ ជាអ្នកគ្មានអំពើបាប ៗ

លុះចប់គាថានេះហើយ ព្រះតិស្សត្ថេរ ក៏បានសម្រេច នូវព្រះអរហត្តផល ក្នុងពេលនោះទៅ ៗ

លើករឿងនេះ មកសំណាល ដើម្បីនឹងបញ្ជាក់ឱ្យបាន យល់ច្បាស់ថា បូជាទាំងពីរប្រការនេះគឺ អាមិសបូជា និង បដិ-បត្តិបូជា ព្រះអង្គទ្រង់សរសើរ បដិបត្តិបូជា ថាជាបូជាដ៏ឧត្តម ជាង អាមិសបូជា ព្រោះញ៉ាំងសាសនារបស់ព្រះអង្គឱ្យឋិតថេរចិរកាល បានផង អាចកំចាត់បង់នូវកិលេសធម៌គ្រប់យ៉ាងពីខន្ធសន្តាននៃ សត្វលោក ដែលប្រព្រឹត្តប្រតិបត្តិតាមនោះ ឱ្យបរិសុទ្ធស្អាតផងដែរ

មួយវិញទៀត ក្នុងមហាបរិនិព្វានសូត្រ គម្ពីរសុត្តន្តបិដក ទីឃនិកាយ មហាវគ្គ មានសំដែងថា:

ក្នុងពេលដែលព្រះភគវន្តមុនី ជាព្រះបរមគ្រូ សាស្តាចារ្យ នៃយើង ទៀបនឹងចូលកាន់មហាបរិនិព្វាន ព្រះអង្គទ្រង់ផ្តែ ផ្តាំនឹងព្រះអានន្ទត្ថេរ ជាព្រះពុទ្ធវចនៈ ចុងក្រោយបង្អស់ថា

"យោ វោ អានន្ទ មយា ធម្មោ ច វិនយោ ច ទេសិតោ បញ្ញត្តោ, សោ វោ មមច្ចយេន សត្ថា; យោ ខោ អានន្ទ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា ឧបាសកោ វា ឧបាសិកា វា ធម្មានុធម្មប្បដិ-បន្នោ វិហរតិ សាមីចិប្បដិបន្នោ អនុធម្មចារី, សោ តថាគតំ សក្ករោតិ គរុករោតិ មានេតិ បូជេតិ បរមាយ បូជាយ បដិបត្តិបូជាយ; ហន្ទទានិ ភិក្ខវេ អាមន្តយាមិ, វោ ភិក្ខវេ វយធម្មា សង្ខារា, អប្បមាទេន សម្បាទេថាតិ

ឥទម្បច្ឆិមត្ថុប្បជំ ។

ប្រែថា: " ម្នាលអានន្ទ ធម៌ឯណាក្តី វិន័យឯណាក្តី ដែលតថាគតសំដែងហើយ បញ្ញត្តហើយ ដល់អ្នកទាំងឡាយ លុះអំណើសអំពីតថាគតទៅ ធម៌និងវិន័យនោះ ជាគ្រូរបស់អ្នកទាំងឡាយ, ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលណាមួយ ទោះភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ឧបាសកក្តី ឧបាសិកាក្តី ជាអ្នកប្រតិបត្តិធម៌ សមគួរដល់ធម៌ ប្រតិបត្តិដោយសេចក្តីគោរពក្រែង ប្រព្រឹត្តធម៌សមគួរ, បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ធ្វើសក្ការៈគោរពរាប់អាន បូជាតថាគត ដោយគ្រឿងបូជាដ៏ឧត្តម ; ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ណ្ហើយចុះឥឡូវនេះ តថាគតនឹងប្រាប់អ្នកទាំងឡាយឲ្យបានដឹងថា សង្ខារធម៌ទាំងឡាយ មានសេចក្តីអស់បង់សូន្យទៅជាធម្មតា, អ្នកទាំងឡាយចូរញុំាងកិច្ចទាំងពួង ឲ្យសម្រេច ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទចុះ » នេះជាពុទ្ធវចនៈ តំណែររបស់ព្រះអង្គ ទ្រង់បានសំដែងត្រាស់ ជាចុងក្រោយបំផុត មុននឹងចូលកាន់បហា.

បរិនិព្វានទៅ ។

ពុទ្ធបណ្ដាំ ជាចុងក្រោយបង្អស់នេះ ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ដើម្បីនឹងបញ្ជាក់ ឲ្យបានយល់ច្បាស់ថា អំណើសឥតអំពីព្រះអង្គទៅហើយ បើបរិសទ្យទាំង ៤ ពួក មានភិក្ខុបរិសទ្យជាដើម ចង់ឃើញ ចង់ថ្វាយបង្គំ ចង់ធ្វើនូវគ្រឿងសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កោតក្រែង ចំពោះព្រះអង្គនោះ ត្រូវនាំគ្នាប្រព្រឹត្តប្រតិបត្តិតាម កាន់តាមនូវធម៌និងវិន័យ ដែលព្រះអង្គទ្រង់បានសំដែងបញ្ញត្តមកហើយ ចូរកុំប្រមាទ ចំពោះធម៌និងវិន័យនោះទើបបានឈ្មោះថា ធ្វើនូវបដិបត្តិបូជា ដោយបូជាដ៏ឧត្តមក្រៃលែង ។

បូជាកថា ដែលយើងបានបរិយាយមកខាងលើនេះ ចប់ដោយសង្ខេបត្រឹមប៉ុណ្ណេះ ។

ចិរំ តិដ្ឋតុ សទ្ធម្មោ

សូមព្រះសទ្ធម្ម រុងរឿង ឋិតថេរចិរកាល ។

សូមសេចក្តីសុខ សន្តិភាព កើតមានដល់សត្វនិករ

ក្នុងពិភពលោកទាំងមូល កុំបីមានបទ្ទោះឡើយ ៗ

ចប់

ប្រែនិងរៀបរៀងដោយ

ត្រុប ធ្រុំ មហាឧត្តមវិជ្ជា

គ្រូបង្រៀន ឋាបក្តុប្បន្ន

ចប់នៅវេលាម៉ោង ១០ យប់, ថ្ងៃ ៣ ១០ ឆ្នាំមមែ ឯកស័ក ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ១៧ ខែតុលា $\frac{\text{ព.ស. ២៥១១}}{\text{គ.ស. ១៩៦៧}}$

ធ្វើគ្រាន់បើជាងថា

បានជាខ្ញុំលើកយកសុភាសិតនេះ មកវែកញែកដោយសង្ខេប ដើម្បីតបស្នងសងគុណ ចំពោះព្រះសង្ឃ ដែលព្រះអង្គបានបង្ហាត់បង្រៀនខ្ញុំ ឲ្យមានចំណេះដ៏ស្តួចស្តើងនេះផង ដើម្បីតម្រូវតាមបរិលក្ខណៈរបស់ព្រះសង្ឃ ដែលខ្ញុំជ្រះថ្លាស្រឡាញ់ពេញចិត្តផង សម្រាប់អ្នកអានពាបណាផង ។

សុភាសិតក្នុងចំណងជើងខាងលើនេះ ជាពាក្យខ្មែរយើងសុទ្ធសាធ ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំមិនបាច់ពន្យល់ន័យទេ តែខ្ញុំសូមចែកជា ៤ ផ្នាក់ ដូចតទៅនេះ ។

១- ធ្វើផង ថាផង = បានដល់មនុស្សពួកខ្លះ ដែលមានពេកោរប៉ុនថៅ ប្រាជ្ញាព្រាក បំភ្លឺពន្យល់គេឯង, ជាមនុស្សគ្មានពាក្យ-សំដី អង់អាច ក្លាហានក្នុងទីប្រជុំជន ដើម្បីដឹកនាំគេឯង ឲ្យធ្វើការអ្វីមួយ ឯខ្លួនឯង ក៏ធ្វើការនោះជាមួយ ឬធ្វើមុនគេ ដើម្បីជាគំរូ មួយគេបរេះ មិនខ្ពើមការ មិនប្រកាន់

ខ្លួន, ជាមនុស្សស្រឡាញ់ការងារ ប្រឡូកប៉ូកប៉ាក់ក្នុងការងារ ជាមួយគេឯង ដូចសំដីដែលខ្ញុំនិយាយ គឺចាត់ថាយ៉ាងណា ធ្វើយ៉ាងនោះ ៗ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា «ធ្វើផង ថាផង» កប់បញ្ចូលក្នុងពួកមនុស្សថ្នាក់លេខ១ ដែលអ្នកប្រាជ្ញជបណ្ឌិត មានព្រះពុទ្ធជាដើម តែងសរសើរ តែងលើកតម្កើង ៕

មានពុទ្ធភាសិតមួយក្នុងសំដែងថា "អត្តានញ្ចេ តថា កយិរា យថញ្ញមនុសាសតិ ៕ល៕ ប្រែថា បុគ្គលប្រដៃប្រដៅ ដឹកនាំអ្នកដទៃយ៉ាងណា ខ្លួនឯងក៏ធ្វើយ៉ាងនោះ" ប៉ុណ្ណះជាដើម ចាត់ជាបុគ្គលមានខ្លួនទូន្មានល្អ កម្ររកបាន ៕

៦ - ធ្វើ, តែមិនថា = ពាក្យនេះមិនមែនសំដៅដល់មនុស្សគរ គឺអ្នកប្រាជ្ញបំផែងសំដៅយក មនុស្សដែលមិនសូវបានមាត់-ក មិនសូវមានវោហារ ប្រកាសឃោសនា ក្តារដៃ - ក្តារជើង, តែបើមានបំណងចង់ធ្វើអ្វីមួយហើយ គឺហ៊ានពុះពារ ពេញ

មុខមុនគេ ធ្វើការនោះប្រកបដោយឆន្ទៈមុតមាំ មិនអល់អែក ស្ទាក់ស្ទើរ មិនខ្លាចឧបសគ្គ លុះត្រាតែសំរេចបានជារូបរាង ដូចសេចក្ដីប៉ុនប៉ង យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា «ធ្វើ តែមិនថា» ពាក់បញ្ចូលទៅក្នុងក្រុមមនុស្សជ្រៅ ឬមនុស្សធ្ងន់ធ្ង ជាក្រុមថ្នាក់លេខ ១ ២ ។ ត្រង់នេះហើយ ដែលខ្ញុំពោលពីខាងដើមថា «បរិគលក្ខណៈរបស់ព្រះសព» ព្រោះព្រះសព កាលព្រះអង្គគង់ព្រះជន្មនៅ ព្រះអង្គពុំសូវមានពុទ្ធដីកា ប្រាជ្ញព្រោកច្រើន ពុំសូវបានពាក្យសំដី ឬរបាច់ហូរហែ ប៉ុន្មានទេ តែបើព្រះអង្គមានបំណង នឹងកសាងអ្វីមួយហើយ គឺតស៊ូ ព្យាយាមអត់ធ្មត់ សញ្ជប់សញ្ជឹង រិះរកមធ្យោបាយ ដោយកម្លាំងកាយខ្លះ កំឡាំងប្រាជ្ញាខ្លះ លុះត្រាតែបានសំរេចជាគជ័យជាអាសាន ។

(ដោយព្រះទ័យមោះមុត ដិតដាប់ក្នុងការកសាងវត្តអារាមនេះខ្លាំងពេក ព្រះអង្គទៅជាព្រួយច្រើន គិតច្រើន សឹងពុំលក់

តាមអ្វីៗស្រួលបួន ទើបទៅជាហេតុការគេពិតផាត់ជាប់ ហេតុ ផល់អនិច្ចធម្ម ដែលកើតជាមិនស្ងប់ចិត្ត ស្ពានស្រណោះ ការខ្ទះអាល័យ (គម្ពីរប៉ុញ្ញាណ) ។

៣- ថា, កែមិនកើត — បានដល់មនុស្សមួយចំនួន ដែល បានតែចាក់ បានតែជេរតែលេង បណ្ដោយបញ្ហាស្រណោះ ខ្លួន ធ្វើៗ, ចំណែកខ្លួនឯង មិនកើតទេ មិនលើកលែង វិញ ប្រយុទ្ធ នៅតែរៀប គេបោះ ឥតរស់មិនយកចិត្ត-ថើប ទៅ ធ្វើការគោះជាមួយគេសោះ ជាមនុស្សបានតែចាក់ ឬបានតែពាក្យ ក្រគោកស្ដាប់ស្តុក ។ មនុស្សពុំនេះ ហានកំប្លែងតែមួយខណៈ ឬមួយពេលយ៉ាងទៀត ព្រោះគេត្រូវសិរីហាក់ជួបជាចំណាប់ចំនួន ណាស់ ព្រះគេសង្កេតដល់អំពើ ឬសកម្មភាពវិញ ឃើញថា មិនជួបសិរី, មនុស្សនោះនឹងទៅជាអស់សង្ឃឹម គេសួរថា គេ លែងជឿ គេលែងគោរពមាន ជាមនុស្សពុំនឹងអន់ថ្នាក់ ទៅៗ ។

៦ - មិនធ្វើ មិនថា: ទីងថាជាមនុស្សស្លាប់ក៏មិនមែន គឺបានដល់មនុស្សមួយចំនួនទៀត ដែលអន់បំផុត ខ្ជិលបរលួយ ស៊ីដេកព្រែលព្រួល, ធ្វើអ្វីៗខ្លួនឯងក៏មិនធ្វើ ដឹកនាំឬបបួលអ្នកដទៃក៏មិនរវល់ ជាមនុស្សបន្ទុកនៃសង្គម គ្មានប្រយោជន៍អ្វីទាល់តែសោះចំពោះសង្គម ។ មនុស្សពួកនេះ អ្នកប្រាជ្ញតិះដៀលថា ទុកជារស់នៅរាប់រយឆ្នាំក៏គ្មានប្រយោជន៍អ្វីដែរ លោករាប់បញ្ចូលទៅក្នុងពួកមនុស្សថ្នាក់ក្រោមបំផុត ។

ចុះបណ្ដាមនុស្សទាំង ៦ ថ្នាក់នេះ, តើយើងគួរពេញចិត្តគួរយកតម្រាប់តាមមនុស្សថ្នាក់ណា ?

អ្នកនិពន្ធ
ទេព ប៊ុត គ្រូបង្រៀន
ជាសិស្សរបស់ព្រះសត

និទានជាតកថា

រឿងព្រះឥស្សរសាងសត្វលោក

តែងជាកាព្យ ពាក្យ៩

រឿងនេះឯង ខ្ញុំចាត់ចែងជាកំណាព្យ
តាមក្បួនកាព្យពាក្យប្រាំបួនជួនលំអាន
អ្នកប្រាជ្ញចែងសាំងដើមកពីបូរាណ
គ្រាន់ចាំងការជាគតិ ជនគ្រប់គ្នា ។
កាលមួយថ្ងៃឥស្សរថ្លៃ ម្ចាស់ស្ថានលោក
ហៅសត្វមកសួរបញ្ជាក់គ្រប់អាត្មា
សត្វទ្វេបាទចតុប្បាទ អបាទា
ពហុបាទា ប្រមូលគ្នាមកប្រជុំ ។
សត្វពានទាំងត្រូវឈរយ៉ាងហើយ
ឥស្សរត្រាស់សួរសំនួរ ជាបឋម
តើរូបកាយ អ្នកចង់ឲ្យយចង់តូចធំ

បានសមមៀគាប់ចិត្តឥតក្កជាក់ប្ដូរនៅ ។
បើមានតាស់ទំនាស់ចិត្តជៀតសញាត្ត
មិនសមការរូបមិនល្អតាស់សខ្មៅ
ចូរប្រាប់មកយើងលៃលកកែតម្រូវ
ឲ្យបានត្រូវនូវចំណុចចិត្តគ្រប់ប្រាណ ។
សត្វពានរឥឃ្គតគយរឆ្លើយឡើងថា
រឹបាករុណាស្រស់ចំណាន
ល្អយ៉ាងឯកប្លែកដាច់គេប្រៀបពុំបាន
បើឃើញមាននៅទំនាស់តាស់ខ្លាឃ្មុំ ។
រោមស្រមូវពណ៌ខ្មៅជិតឥតកន្ទុយ
គ្រាន់បក់រុយការពុយមុយហាក់ពុំសម
កាក្រក់កែក្រសូមម្ចាស់ថ្លៃកែរៀបចំ
ឲ្យបានសមបុះជុំនុំសត្វនានា ។
ឥសូរម្ចាស់ក៏ទ្រង់ត្រាស់សួរខ្លាឃ្មុំ

តើកន៍សមប្អូនពុំសមសុំវាចា

ប្រាប់យើងមកយើងរិះរកប្រែក្រឡា

ឲ្យសោភាដូចម្ដីគាប់តាំងឡាយ ។

សត្វខ្លាឃ្មុំក្រាបបង្គិតស្បូម្ចាស់

ជាសមណាស់សុំកុំផ្ដាស់ឲ្យអន្តរាយ

កេមខ្មៅវែង ល្អយ៉ាងនែងសមកងកាយ

សត្វតាំងឡាយខឹងប្រៀបផ្ទឹមត្រឹមពុំបាន ។

នគាស្រួបដូចបន្ទាការពារខ្លួន

បានមាំមួនសមដូចចិត្តរៀតក្លាហាន

ពុំខ្លាចសត្វជាសត្រូវតាំងប៉ុន្មាន

ប្អូនបានឡើងឈើធំរកឃ្មុំធំ ។

ឃើញតាប់ក្ដុកយ៉ាងចំឡែកក្បែកខ្លាំងណាស់

ព្រះបាទម្ចាស់សូមទានកែប្រែដើរ

មាឌប៉ុនភ្នំក្បាលកំពុំសមស្វី

ក្អែកនោះគិតតែគួបជួបគេឆ្លប ។
ឯប្រមោយនិងព្រាមដៃតែមួយនត់
អណ្ដាតគគត់ខឹងសម្លុតថា យ៉ាងម៉េច
សូមកែកៅកុំខុកនៅធ្វើដូចម្ដេច
ឲ្យសម្រេចដូចប្រាថ្នា សាជាថ្មី ។
ព្រះឥសូរទ្រង់ត្រាស់សួរដំរីថា
តើប្រាជ្ញអ្នកនេះណា ល្មមបេតី
បើតាស់ខុសប្រាប់មកចុះកុំខ្លាចអ្វី
យើងផងចាំឲ្យដូចក្ដីបំណងអ្នក ។
ដំរីនោះលុះបានស្ដាប់ស័ព្ទតា
ព្រះមហាឥស្សរពឥសូរសក្តិ
ក៏ឆ្លើយតបសមរៅហារការបញ្ជាក់
តាមចិត្តស្ម័គ្រជាក់ជា ឈ្មោះចំពោះថា ។
កាយយើងខ្ញុំសែនសមរម្យពន់ពេកក្តាត់

ល្អលើសសត្វបក្សាក្នុងលោកា
មាឌកំធំមាំខែងវែងស្ដែងអស្ចារ្យ
ក្នុងទ្វីបារកសត្វណាដូចពុំបាន ។
ខ្ញុំឃើញទាស់រូបរបស់បក្សក្សដ្ឋពិត
ទីងពិនិត្យពិនិស្ស័យផល់អង្គប្រាណ
ដូចអស្ដរផឹបវរល្អបំណាន
តែបើបានគន់ទៅកគង់លែងយល់ ។
កវែងតូចដូចជាកុកឬត្រយង
គន់មើលខ្លួនគាត់កោងពកដូចៗសតល់
ព្រះជាម្ចាស់ប្រែក្រឡាស់កុំឲ្យសល់
សត្វកិច្ចកលទើបបានផលល្អប្រិមប្រិយ ។
ឥសូរលោកហៅឪដ្ឋមក្រាស់បញ្ជាក់
តើខ្ញុំអ្នកសត្វទាំងអស់មានទាស់អ្វី
ទាស់ខ្លួនកោងឬកវែងដូចម្ដេចក្ដី

បូរស្រដីប្រាប់យើងមកលៃលកឲ្យ ។
សត្វទុដ្ឋនេះក៏ត្រិះរិះរកការពិត
តាមគំនិតចិត្តខ្លួនយល់កុំឲ្យស៊ើយ
ក្រាបបង្គំទូលលោកធំជាខាងក្រោយ
សូមទុកឲ្យនៅដដែលដូចពីមុន ។
ព្រោះរូបខ្ញុំល្មមសក្តិសមនឹងខ្ញុំហើយ
ម្ចាស់ត្រាណត្រើយតានកុំកែប្រែឲ្យស៊ិន
ខ្ញុំស្រឡាញ់ពេញចិត្តណាស់ណាព្រះគុណ
ល្អលើសលន់សែនលើសលប់គតផែនដី ។
ព្រះជាម្ចាស់សូមកែផ្លាស់រូបមច្ឆា
ឲ្យកាយាគ្នាបានតូចដូចប្រក្រតី
ខ្លួនធំពេកខុសចំឡែកពីពួកក្រើ
គេឯងក្តីគន់យល់ចាស់ទំនាស់ចិត្ត ។
ឥស្សូរលោកមានជ័យជាតត្រាស់បញ្ជា

ហៅមច្ចាឲ្យពួលខ្ទមតអង្កិត
គេឃើញថាកាយាអ្នកតុំសមពិត
តើគួរគិតប្រឹងតង្កើរើដាច់ ។
រៀមច្ចាមានវាចាផ្លាស់ឆ្លើយតប
កុំយល់ស្របតាមពាក្យពោលពោកអប្រិយ
រូបខ្ញុំនះខ្ញុំក្តិះះលក់មបេតី
មហាគ្រីគុំខ្លាចអ្នកធំផលសា ។
ទោះរលកពោកបក់មកប៉ុន្មានក្តី
មច្ចាខ្ញុំគុំព្រួយផល់អាត្មា
សូមអស់ថ្ងៃកំកៃខៃឆ្នោច
ម សប៉ិគ្រាកុណាមហាជាតិ ។
ឯស្រីបាបខ្ញុំអាណោបន្ថោបផ្សាចិត្ត
ព្រោះរូបល្អិតខ្លួសកំពិតឥតក្សែខាត
គួរតែកុះព្រោះរូបណាសម្រាប់ធានាថ

ឲ្យបានមាឌគ្នាជាក់ពិសមដូចគេ ។

ព្រះឥសូរបន្ទូលសួរស្រមោចសត្វ

កាយវិបត្តិរបស់អ្នកមានឬទេ

បើពាស់គ្គន៍ខុសទំនងនឹងរិះរេ

នឹងជួយកែប្រែឲ្យល្អដំណើរ ។

ស្រមោចសត្វក៏លើកហត្ថាយបត្តិ

ព្រះបរមបពលពិតប្លទិត្ត

កាយខ្ញុំម្ចាស់ស្រឡាញ់ណាស់ស្រស់បញ្ចន់

សូមព្រះអង្គមេត្តាខ្ញុំកុំកែឡើយ ។

ព្រោះខ្លួនតូចដូចជាសត្វស្រមោចខ្ញុំ

ស្រួលរៀបចំសម្ងំខ្លួនពួនកោះត្រើយ

ស្រួលសឹកសៀតផ្លៀតចុះដាក់លាក់ខ្លួនហើយ

ឱម្ចាស់អើយម្ហូបចំណីធំតាប់ឆ្អែត ។

បាយមួយគ្រាប់បើកប់ពេលបានពីរបី

ឬបន់ធ្វើអ្វីបានកើត ។
ព្រះគុណម្ចាស់សូមយល់ច្បាស់ដំណើរហេតុ
បងសេកសុំកុំប្រែក្រោធខ្ញុំ ។
ព្រះព្រេងទិព្វឥស្សរសិទ្ធិធ្វើពិសោធន៍
គួរឲ្យកោតពាក្យពាក់ជោគសត្វតូចធំ
គ្រន់ខ្លួនឯងតែងសរសើរថាសក្តិសម
ពោះតូចធំសុទ្ធតែល្មមសមចិន្តា ។
គ្រន់រូបគេមេមើលឃើញសុទ្ធតែចាស់
ខុសទាំងអស់ពុំមានស្រស់អ្វីគ្រន់ណា
គ្រន់ខ្លួនឯងសុទ្ធតែខៃនឥតឧបមា
ទើបជួនតាបឥតប្រោទុកគយក ។
ជាបុគ្គលយល់តែទោសអ្នកដទៃ
ប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃធ្វើប៉ុនភ្នំខ្ពស់ពពក
ទោសខ្លួនឯងប៉ុនដូងទុំទាំងសំបក

បែររិះរកគិតគយគន់មើលមិនយល់ ។

រឺនិទានដែលខ្ញុំបានបែនមកនេះ

សូមត្រិះរិះពិចារណាឲ្យដិតដល់

ជាគតិបានយ៉ាងណាកុំឲ្យឆ្ងល់

លទ្ធផលគន់ផ្ដល់ឲ្យដឹងពុំខាន ។

និពន្ធដោយ

ត្មប ត្មំ

មហាឧត្ដមវិជ្ជា បច្ចុប្បន្នគ្រូបង្រៀន